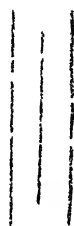

KA

JINGIN BAK YNSHA

(BOOK 1)

Da U

Wallamlaibor Lyngkhai

-2000-

JINGIM BAKYNSHA

(BOOK — I)

DA U WALLAMLAIBOR LYNKGHOI

ALL RIGHTS RESERVED

First edition 2000 1000 copies

***This is published with the financial assistance
from the State Govt. of Meghalaya.***

Printed at Scorpio Mawthar

WAT JU BISHAR IA KA KOT NA EA JINGSOP

Haba ngi khmih bniah ia ka imlang sah-
lang jong ka jait bynriew khasi ha ka juk
mynta kam iadei ne iahap shuh bad ki por
kiba mynshuwa, kata, wat kiba dangrit ruh
ki don ha la ka jong ka jingpyrkhat bad
hala ka jong ka lynti. Kim burom shuh ia
kmie ki kpa bad kim kohnguh shuh ia ka jing-
sneng jingkraw jong ki. Kare kein ka long
ka daw tynrai jong ka jingtroin ha ka akor
ka burom bad ka jinglong briew bashisha
bad kylla long pynban sha ka jingim kaba
ijli bad kaba ikynsha.

Kumta ha kane ka kot ruh, u nongthoh
u pynpaw ia kine ki jait jingsniew kiba la
iohrung ha ka jabieng briew kiba tlot bad
ki bym lah ban shynshar ialade. U nongthoh
um kwah ban da thaw dur thaw dar baiati
ia ki tyngshop ki puron ha ka dur ka dur
kaba biang, kata ban da pynphongsut, namat
ka jingim briew ka iai kylla manla ke sni
hynrei tang ia ki kam ba ki leh te ki paw shai
bad iohi shynna.

Ka khana kam dei kaba sha mutdur
(imagine) da u nongthoh hynrei ka don la
ka jong ka shisha (fact) kaba la pynlong ia
u ban saindur (creativeart); hynrei ki briew
bad ki kyrteng briew la shu ai da u nong-

(ii)

thoh. Ki jaka (places) ba ka khana ka jia
ym shym la pynpaw, la ieh ba ki nong-
pule ban bishar.

Ha kane ka khana, ki jingjia ki tyllep
ka'wei hadien ka'wei da khong (in reverse
direction or upside down). Kumta, khnang
ba phin tip kham bniah phi hap ban pule
ha baroh ki arbynta kiba u nongthoh ula
pynmih kata ka book - I bad ka book - II,
ka ban sa mih shen.

Khatduh eh, u nongthoh u ai khublei ia
ka sorkar Meghalaya kaba la ai jingiarap
pisa na ka bynta ban pynmih ia kane ka
kot bad kumjuh ruh ia ka Press kaba la k'oi
ban shon

Khublei shibun eh.

W. Lyngk'hoi.

Date : The 29th Sept. 1999.
Nongieit, (Umsaw),
West Kasi Hills.

Katba ka kali ka dang tyllun suki suki shu-
wa ba kan poi noh ta steshon, ka jaka ban
sangeh, kysan kysan nga shu lohngew na
ki briew kiba shong kham ha khmat jong
nga ki da ong, "Pet seh peit, kita ki
briew ki ialeh aiu hangto!" Nga ruh mar
kumta hi nga da khongoid bad peit lyngba
na ka iit ka'i bad nga da iohi shisha ba katto
katne ngut ki briew kiba ialum lymbung
hangta ha khap ka kyndong jong ka kyn-
roh. Nga da sngew lyngngoh shiphang hang-
ta haba nga iohi kumta hynrei ynda nga la
peit bad bishar bniah bba nga sa ithuh shai
ba kaei kta ki briew ki leh bad balei ba
ki iadon hangta khlem da donkam shuh ban
dang peit mining ne peit Dishonnari.

"Ki ialeh aiu hangto?" kylli lyngngoh biang
uta u paralok uba la iohi nyngkong ia kita ki
ki briew. Hynrei kaba phylla pat de nga te nga
tang shu peit kumta, nga la dep spel lut ia kita
briew baroh kiba don hangta ha kyndong ka
kynroh. Nga da iohi ba don katto katne ngut
ki 'rang kiba dang ieng kai hangta bad kawei
ka 'thei lyngkhuid pat de kada bat ia
ki jain ha ki kti ki jong ka bad ka da ieng
shaniah ialade ha kata ka kyaroh. Hooid
wat la dang sah hi khyndiat khyngsoit ki
jain ha ka met jong ka hynrei kala long
lyngkhuid namar nga da iohi ba ka lbong

jong ka shilliang ba kam don jain shuh ba dang tap. Ka met ba ksah bad ba dap doh bha jong ka ka da pynsngew ngiew bad khring ia ki khmat bad ki bor jabieng kiba tlót.

Don katto katne ki thei kiba shong hangta hapoh Bos ba nga shong ma nga, ki tang shu iohsngew ia kata ka jingiakren kita ki paralok kiba la iohi nyingkong ia kita ki briew, ki da ieng bak bak na ki jaka shong ban ioh peit ia kita ki briew. Hynrei bapli ki tang shu iohi kumta kim nud shuh ban peit bad kim banse ban shu shong bad dem khop ki khlieh shapoh Nga ruh nga phai sha kita ki thei bad iwei na ki i phai sha nga bad i da la saw kyrang ki ngab baroh arliang. Nga da sngew lyngngoh halade ba hato kumno kin sngew bad aiu kin pyrkhat haba kila iohi da la ki jong ki khmat ia kata ka jingjia ba i kynsha bad ba ingiew hangta kha-ma-kha. Hooïd, watla nga dap da ka jinglyngngoh makna hynrei shano ngan sa tip namar ngam shym nud satia ban kylli ne kren ei ei ha kum kane ka por, ka por ba la wan shynshar da u ksuid ba kynsha aiu re ia kaba niar eh ba ngin iohi koit ha ka jingim ka jong ngi im im peit peit kumne ha madan madan. Hooïd, wat ki mrad ruh ki dang nang ban buhrieh ialade na khmat ki briew ne ki mrad rub kumjuh hynrei kine pat kim don jingsalia ei ei iala ka jong ka jingim bad ki da nud ban ia-die

jathied kumba thied soh bad thied jhur bi
khlem jinglehrain ei ei ia ka pyrthei ka
mariang "Khasi ne ki dkhar?" ki ia kylli
lyngngoh biang kita ki paralok hangta ynda
kila iapet shlip bad iapet bniah bha ia kita
ki briew.

"Khleh lang imat" nga ruh, ha kane
ka por nga hap ban jubab bad kren na-
mar ngam sngew lah shuh ban shah
ia kum kane ka jingim, kaba la thad madan
ia la ka jong ka Akor bad ka burom briew
ha ka pyrthei tang na ka bynta ban ioh
kamai spah. Hooïd kim ju khein ia lade
bad ki da kwah ban die tad bad bynda ia
la ka jong ka met bad ka doh ia kaba kam
long ban ia-die bad ia-pyni briew paidbah,

Kaba sngewsih eh ha kata ka sngi ka
long ba ngim ioh lad satia ban peit ha
ban da kut kata ka Drama, namar kata ka
kali kaba ngi shong ma ngi ka nang iai
tyllun suki suki arsut katba ka jingblok bad
jingkhang jong kiwei pat ki kali ka-la nang
lait. Kumta haduh ba ki khmat jong ngi
kiba dang kwah ban ioh peit ruh ki-la duh-
noh ban iohi ia kita ki briew hangta ha kyn-
dong ka kynroh. Hadien ba ngim iohi
shuh, ngi la shu samut paralok hangta hapoh
Bos tang katto katne na ngi kiba tip bad
ki bym lehrain satia ban peit ia kum kata ka
jagjia. Hooïd, ha ka jingshisha ngin lehrain, leh
aiu, nga pyrkhath halade hangta haba
peit ia ka jingshisha namar nangne leh

ngin sa lah ban bishar bad ban peit thuh
 khambra ia ka jingim briew ka jongngi, Nga
 ha lade hangta nga shu dem pyrkhat ba
 'Ah ka jait bynriew Khasi jongngi da kum
 kane ka jingim ki-la bang bad la ngop. Ha
 to ki kmie ki kpa, ki hynnen ki para,
 ki kur ki jait aiu kin sngew bad kin pyrkhat ha
 ba lada kin lap bad kin iohi kumne kumba nga
 la iohi ma nga ia kum kane ka jingim. Ne
 hato kim don kmie don kpa, hynmen para
 shuh ba ki sa da nud bad ioh lad bad kwah
 ban im ia kum kane ka jait jingim, kaba
 la ijli bad bapoh, ka bym lng satia ban
 iathuh briew. Hato balei kein ki kwah ban
 jied ia kum kane ka jait jingim haba kum
 kato ka kynthei briew kaba dang lung bad
 ba dang ishida ka ngim, ka dur ka dar,
 ka rynieng ka ryniot, hynrei phewse ki kam
 kiba kala leh pat de ki long kiba ingiew
 ban peit bad iathuh briew. Kawei ruh niar
 eh yn don ba tip bad ba iohi hynrei lait
 nob tang u nongthaw uba najrong uba lah
 ban iohi bad tip shai kat ia kaei ba ki
 briew ha ka pyrthei ki leh bad ki im.

Ha kata ka jan-miet jong kata ka sngi,
 wur wur wer wer, nga la ioh jingtip shaphang
 kata ka briew kaba nga la iohi ba ka dei
 ka briew kaba im bad kaba shang die doh
 ha them u Lum sangem. Ka dei ka briew
 kaba la mllen ban im bad ban kamai jakpoh
 tang kum ia kata ka jait kam hi. Ki da ia-
 ong hana ba kata ka briew ka shong bad
 ka sah ha kata ka jaka bad -lah ruh ban

Iohi ia ka ha kylleng ki jaka bad ki dong
 jong ka sor. Nga da sngew lyngngoh na lade
 ha kata ka por, namar ba ym dei tang ma
 nga bad kita ki paralok kiba ngi ia-don lang
 hangta, haroh Bos ba la iohi ia kata ka brierw
 hangta ha kyndong kynroh ha kata ka janmiet
 hynrei baroh baroh kila da ia-tip bad ia-bna
 lut ia kata ka jingjia Nga da ioh-sngew ia
 kita ki jingiakren ki brierw war wur wer wer
 ba kata ka brierw kaba nga la iohi ka dei
 ka riew awria bad ka Khusbi dakaid jong
 ka Sor. Hynrei kaba nga da sngew lyng-
 ngoh eh ha lade baba nga pyrkhat ba balei
 kein kim shym la leh ei ei ia ka. Balei
 kein kim shym da kem bad set patok ia
 ka namar ki jingleh ki jongka ka lah ban
 khring ia bun ngut ki 'riew tlot jabieng bad
 kiba tlot ki jingmut ki jingpyrkhat ban ngop
 ha kum kane ka jait kam; ka kam sniew
 kaba shyrkhei tam ha ka jingim brierw ka
 jongngi. Kawei de, nga pyrkhat ba katno
 kan long ka jinglebrain ha ngi kiba iohi
 ia kum kata ka jingjia bad kum kata ka
 jait kam, khamtam eh ia ki samla, kaei kin
 sngew bad kin ia pyrkhat, nga shu mutdur bad
 pyrkhat marwei ia kata ka jingjia katba nga
 dang iaid la ka lyuti ban leit shu jing. Ym
 tang katta hynrei nga shu iai pyrkhat ha
 lade ba lada ngi iadon lang bad la ki jong
 ki kme ki kpa de ki hynmen ki para, bato
 da kumno ngin sa nud ban peit bad
 ban iaid lada jia ryngkhat ba ngi la-
 kynduh kum la kata ka jingjia kaba nga la
 takynduh Kawei de nga shu dcm pyrkhat

ia ka dur ka dar ka met ka phad, ka long
 rynieng bad ka rong ka snieh doh jong ka
 ia kaba nga la ioh ban bishar bad peit bniah
 ia ka hangta ha kyndong kynroh. Hooïd ka
 dur ba ramia jong ka ka shu paw shi paw, ta
 ki khmat ki jongnga haduh ba nga la sngew
 jli shisha ia-lade ba nga la kum iohi ia ka
 long rynieng jong ka kaba ponjait, hangta
 kha ma kha. Hooïd kum ia kane ka briew
 te ngim don kam shuh ban ia-batai namar
 ngi la tip bad sngewthuh shai ia ka jingiong
 bad rukom im ka jong ka, ka don u shuiuh
 uba shu kot tang ha ki tyrpeng jongka na-
 mar ba imat ka-la khap noh u tang shu
 jrong, kada pyndor de artad ia u shuiuh
 na sha khmat kynthrung kum ki speh u
 u dieng-khied. Hooïd ia ka ngap, ka khmut
 ka khmat ruh kada tah da ki rong kiba
 laiphew jait ia kaba nga hi ngam lah ban
 jer kyrteng namar ngam ju khamtip ia kum
 kine ki jaitrong Ka da nang shisha ban
 pynsma iwbih bad ban khring ia ki khmat
 jong ki Kostomar kiba la ap khmih lynti
 ia ka, ban ioh ia ka dor kaba bit bad kaba
 jem khnang ba kin im ka khaii ka pa-
 teng lym-kumta la khap khyllie bai duh
 pynban. Ka met ba shaneng jong ka, kata,
 ka shadem ruh kaba dap doh bha mam mam,
 ka da khring bad pyniapmat shisha haba
 peit ia ka bodi ka jongka, kata, ia ka met
 ka phad ka jongka baroh kawei. Hooïd ka
 da leh ialade ha ka rukom kaba dei shisha,
 khnang ba yn ia-iaid dor bha ha ka ia-die
 iahied bad yn khrew ka kamai. Hooïd ka

kamai ka 'ong ka ka long tang ban bam
 ialade namar ka im bad ka shong ka sah tang
 marwei Ki kmie ki kpa, ki hymmen ki jong
 ka ym don ba tip la kila iap ne ki dang
 im Bad kaba sngewlyngngoh eh ka long
 ta ym shym la don ba tip ba na kaei ka
 Shnong bad ka thain kala wan hynrei la shu
 iohi ia ka ba ka im bad ka shong sha ki
 thain Lumsangem. Kumta, shiwat ka long
 ka briew kaba 'riew spah bad kaba pahuh pa-
 hai namar ka kamai da ka shyntur kaba shapoh
 bad ka tsa pat ia ka shyntur kaba sha
 neng. Kane ka long kaei kaei kaba phylla
 bad ka bym sngew lah ngei! shuh bad ban
 ruidur hynrei ha ka jingshisha ka im hi
 kumta. Kawei de, tang kito kiba la iohi da
 la ki jong ki khmat ia ka jingim ka jong ka,
 ki lah ban ngeit bad sngewthuh shai ia kane ka
 jingim baramia bad ba ngiew jongka. Hood wat
 la ka long ka briew kaba dang samla, kumban
 shu ong noh, hynrei ka long pat kaba ingiew
 bad ijli ia ka dur ka dar ba bha briew jong
 ka. Namar ka don ka dak mong ha ka tmoh ka
 jongka na sha ka liang ka mon. Imat ka
 lah shah ksieh bad shah kura hano re hano
 haduh ba ka sa pawdien bad sah dak sah
 kumta ka dak ka soh khliang. Dei kane ka
 dak kaba don ba ka kaba la pyothuh ia ka
 wat la ka don haei haei ruh namar tang shu
 iohi ia keta ka dak la ithuh beit wat la ka
 pher ka riam ka beit ruh.

Kumae ki iaid bad ki long ki sngi ka jingim jongka. Ym don ba tip ia ka ba ba to ka trei ka ktah aiu ne ba iing jongno ba ka shong ka sah. Hynrei la shu iohi ia ka ba ka ieng lain hapoh ki sinema, hapoh ki Restouran, hapoh dukan die sha bad kiwei kiwei pat ki jaka kiba kham isalia ban peit. Haba ka ieng bad ka ap kumta, don katto katne ngut ki briew kiba da leit iakren ithuh ithaw bba bad ka, hynrei ha nga marwei te ka shu sah tang ha ka jinglyngngoh suda namar ngam ithuh ne sngewthuh satia ia ka jingmut hynrei ynda ki ia iakren katto katne por bad ka iarkhie iakmen de haba bad ka iasyit met syit phad de artad. Bad hadien katto pat kila shu iajah, tip shano ki phet bad ki ialeit khlem don batip bad ba iohi satia.

"Kaei lieh, Ap Kubar katai kaba shong pyniksah kumto?" kyli lyngngoh u paralok jongnga ia nga, katba ngi dang rung bad leit dih sha ha kawei ka dukan die sha. Bapli u paralok jongnga um pat ju iohi satia ia kata, ka briew bad u da peit lyngngoh kmang tang sha ka. U khlem da nang shuh ban dih bad ban bam hynrei ula shu iap bieit bad peit sah hi kliaw tang ia kata ka thei samla kaba shong thad met bad pyni met hangta ha dukan sha marwei marwei.

"Me kwah" nga ong ia la u paralok namar nga iohi ba u la shu peit beit tang ia kata ka briew kaba shong thap ngap tang marwei hangta "Me da kwah te ngan pynkhot shi-bit, tangba mynta te to dih shuwa kato ka she me ioh lap ba ka pjah noh" nga ong bad nga da kren kbhng ia u namar nga ithuh ba u la shu nguid tang ki umbiah ha ba u peit ia ka kumta. Hood haduh ba um nang shuh ban dih bad ban bam iala ka jong ka jingbam hangta tang namar ba u la shah shoh tyndep bad iapmat ia kata ka thei samla kaba shong pyrkhat hangta marwei marwei. Nga te tangmar sien iohi ia ka nga la ithuh shai ba ym dei mano mano hynrei dei beit kata ka briew kaba nga la shait iohi man la ka teng ha ka iaid ka ieng ka jong nga. Tang mar shu kylli u paralok ha ka por ba ngi dang rung hapoh kata ka dukan sha nga la ithuh ia ka hynrei ngam kwah ban iathuh ha la u paralok namar ngam pat tip kyrteng satia ia ka hynrei nga la shu ithuh beit tang ia ka briew tylli. Kaba phylla eh ym ba nga ithuh ia ka na ka jingbha briew jong ka ne na ka riam ka beit hynrei na kata ka dak mong kaba paw ha ka tmoh ka jongka. "O! shisha nga la klet" kren kyndit uta u paralok jongnga baba nga ong ia u. "Phuit ka briew tmoin aju lich sha, Ap katai.... ." U ong bad u da peit kmang shanga kumba u da kwah eh ban tip bad ban ioh ka jubab na nga. Imat u pyrkhat ba nga nga lah ban tip bad ithuh ia ka.. Hood ha ka jingshisha nga la ithuh

hynrei ngam pat tip bha ia ka. Nga la tip bad nga la dep iohi ia ka kam ba ka trei bad ka la mlien ban im. Nga da tip bad ithuh shai ia kaba balei ka don bad ka shong hangta hapoh dukan sha. Hooidei kine kiei kiei kiba nga la tip bad iohi ia ka jingim ka jongka ba nga sa kren kai ha la u paralok ban pynkhot lada u kwah. Kumta, nga sdang ban iathuh bad butai ha la u paralok, tangba ngam kwah ban un tip noh ia ka namar nga pyrkat balade ba ioh lehse u la kham tip bha ma u pynban ban ia nga namar ma u u shait mlien hi ban leit swait kylleng ha man la ki jaka ka sor Khamtam ha ka sande namar um ju leit lingmane satia wat la nga tip ba u la long khristan ruh. Ki kmie ki kpa jong u ruh ngam da tip tikna namar ngam da kwah satia ban kylli na u bad kawei ruh ngam da kwah satia ban leit kai ha iing jong u namar nga la iohi shisien ba u kpa ba u da thiah buaid ha khap nala ha shuwa ba un poi sha iing. Nga shu ngeit ha lade ba ka rympei iing te ka tlot hi haba u kpa ka iing u im bad thiah nala kumne.

“Ka briew aiu te me, me iatip hi pyrthei mynta. Lada ym leh kumto te shano me yn im bai khaw” nga ong hala u paralok uta la shu ap kmang kmang ym dei tang na nga hynrei khamtam ia kata ka briew kaba la shu ap peit suk kliaw ia ngi katba ngi dang iakren hangta.

“O kumta seh, Ap” u ong ha nga. “Phi mut ban ong ba i kwah bam ngem kein mo itai” u da kren thurmur bad peit syndon sha ka kliaw kum ka miaw ap khnai. Hood nga da i hi thik kumta namar u da dem ka met ha ka miej dihsha bad ap peit kai ia kata ka jingleh bha briew kata ka briew. Ma ka ruh ka la ioh sngew ia kine ki ktien kiba u kren u paralok jongnga namar maka ruh ka sngap hi kliaw ia ngi katba ngi dang iakren kai hangta laiphew jait laiphew tang. Kumta ka da peit ka khmat sha ngi. Kumne shi kumne ka peit khlip khlip khläng khläng bad kada pynkhih ki kti ki kjat kum ban ieng bad iaid noh hynrei em, ka shu iai ap bad shong sah hi hangta “Bong leh, ha peit” u ong biang hanga hangta ynda haba u a shu peit syntait ia ka kmang khlem da khaprip shuh ki khmat. Haba kata ka briew ka peit bad ka phai sha ngi, u paralok jongnga u dem ki khmat shapoh bad u leh kum u bym peit bad u bym bna ei ei bad haba ma u, u peit sha ka, ka ruh ka shu dem ki khmat shapoh bad ka leh hi kum ka bym bna ei ei. Kumne shi kumne ki ialeh kum kiba da ialeh khnang shisha. Nga ruh ha kata ka por, nga la shukum ioh rkhië sabuh kak hapoh mynsiem namar ba nga la ishutiä palat, ia kata ka rukom, ialeh ka jong ki.

“Balei” nga shu leh mynkylli noh ia u, namar ngam sngew lah shuh ban set ia kata ka jingsam rkhië ka jongnga.

"Ha peit me, lada iohi me ia ka krem"
u iathuh bad u da rkhe de artad ha....ha....
ha.....

"Ka krem aiu kata ?" Nga ruh nga shu
kylli lyngngoh ia u namar ngam da sngewthuh
bad pei phang satia ia kata ka jingken ka
jong u.

"Peit shatai kein me," u ong bieng ia
nga. Kumta, nga ruh mar kumta nga sdang
ban pynshat bad pynshang ia la ki khmat
shata sha kaba la kdew ia nga. Hooïd da
shisha nga la iohi ia kata ka krem kaba u
la ong u paralok jongnga haduh ba nga ruh
nga la sngew khlut met hi tar ba kata ka
por. Hooïd nga la iohi ia kata ka krem
seinjong kaba u paralok jongnga u la iathuh
bad kdew Syndon da ka kti ia kaba ngam
lah shuh ban mut-dur bad ban pyrkhut ba
da kumno ka nud ban pyni bad pynpaw ia
la ka jong ka met bad ka doh. Hynrei nga
shu ngeit kum kine ki jalt briew te ki la
dei hi ban leh kumne lymkumta kila shu
iap duh ja bad iap tyrsaw khlem pat da dei por.

"Peit seh, ka jingnud" nga ong ba la u
paralok namar ha kane ka por lei lei ka da
rah ia ka kjat shiliang bad tawah halor ka-
ta ka miej ba kaba shong dii sha hangta
bad ka da phai pyrshah khnang sha ngi.
Kada pynpaw pyllein pyllein bi hangta ia
la ka jong ka doh; ka doh tam ei. "Kane
kein me ka jingneng jong ki briew kaba la

mlien" nga kren pesiaw ha u par lok. Hooïd ma kã kã da sbong tawan kjat hangta khlem jingpyr² wa ei ei haduh ba ngi la iohi lut ia ki krem ki kroh kiba kynsta ki jong ka namar ka sopti jong ka kala syntuid shaduh syngkai hi khait, ne tip kada tan bad khyllied hi da ka kti, ia kata te ngam tip namar ba ngam lap ba iohi. Hynrei ynda nga la peit bad iohi ia ka ba ka la leh kumta, nga la shu iohi ba ki ksah jongka kilã paw hi pen-ly-pen shabar haduh ba u Khar khreh sha um nud shuh ban leit shim ia ki klat dib sha ki jong ka. Hynrei uba pli u la shu peit sha ka da ka jingtieng, shu donbok ba ngi don ma ngi hangta u sa sngew shlur. Hynrei wat la katta ruh um nud da lei lei ban leit shim noh ia kita ki klat watla ki la jan sa ban hap sha madan namar kala khynniat bad pynsyntuid da katta ka kjat jongka ba kala buh ha'or miej kumta.

Uta u paralok jongnga u la shu shah shoh bieit marwei marwei Ula shu sngap man man khlem da lait kren shuh wat tang shi kyotien ruh, haba ula iohi kata ka jingleh ka jong ka kumta. Hadien katto katne por ynda u la kyndit na ka rngai ula kren biang, "Dit - Khun ka". Tip u mut kumno ngam shym la sngewtuh hynrei nga shu pyrkhat ba katno u la ksiuin palat ia kata ka jingleh ka jong ka. Bad imat ba lada un iohlad ia ka, u la shu ksieh bad nion kai ia ka haduh ba kan da biang, hooïd haduh ba kan da jah kwah syndon. "Ngin leh kumno lieh, Ap ia kane?" Uta kylli lyonggoi biang ia nga namar um nang shuh ban leh ei ei. Hynrei u la shu peit tang

sha ka bad u da kyriat bniat marwei marwei jyot shi jyot haduh ba nga ruh nga la sngew tyrsiang ki bniat. Nga shu pyrkhāt ba ki bniat jong u te kiba eh lymkumta te kila shu kdian bad khein nob tang ha ka jingdait bniat kai. Kumta, khnang ba ngan lah ban pyllait ia kata ka jingsngew ka jong u nga la ialah ban wad lad bad wad lynti katba lah ei.

“Leh kumno te me, shu khot nob ia ka kein me” nga ong khnang ba un palei nob ka mynsiem ka jong u, nga pyrkhāt. Hynrei shano shuh kan man palei namar haba ki jingmut jingpyrkhat jong u baroh kila meh kum ka ding. Da kumno kein ngan sa lah ban tem ia kata ka ding kaba la klang ha ka jabieng ka jong u namar ngam dei satia u nongpynlip ding hynrei nga la long pynban kum u nongei ding bad pynklang shuh shuh ia ki jingmut jingpyrkhat ki jong u baroh. Namar katba nga nang kren ma nga kata ka ding jong u ruh ka la nang rhem nang rhem pynban kumba ai oksigen bad kumta ka ding jong u ruh kala nang bur bad nang klang ka jinging ha ka dohnud bad ka mynsiem kaba synjor ka jong u. Kata ka briew ruh kala nang ap sngap ni kliaw ia baroh ki jingia kren ki jongngi. Ka da la ioh sngewlut kat ia kaei kaba ngi ong bad ngi iakren ma ngi. Ka la sngewthuh ba kan sa heb ka kamai ha kata ka sngi, jait ba la kha bha sngi ka kmie bad im ha kum kane ka rukom im ka jongka. Kumta, kada nang pyni dur pyni dar shuh shuh ialade bad ka da leh bha briew bad leh don dur don dar haduh ba nga la shu samut bad ishutia mar-

wei marwei ia kata ka jingleh ka jongka. Teng, teng ka da sei ia ka iit khmih napoh ka bek ba ka king ha ka tyrpeng bad kada iit bad sad ia la u shniuh, teng teng pat kada sei ia ki jirgtah khmut tah khmat laiphew jait, ki jingtah Lipstik, ki jingtah tyr-sim bad kiwei kiwei de khlem da ithuh ithaw shuh. Hood haduh ba nga la sngewlehrain ialade namar ba nga la shu ap peit siar kumta ia ka katba ka dang leh ia kine kiei kiei baroh. Ym tang katta, hynrei ka da leh mynwad napoh kamet jongka, ka da loit bad khyndit de ia ka sopti na ryndang bad shadem haduh ba ki Sim snem kila mib shabar ban sdang sa ban her noh. Hynrei imat ba kim pat lah satia ban her ne kim da don thapniang ban her ne kumnh, ia ka-ne ngam tip nga shu iohi ia ki khlieh bad shyntur te kiba ioh kum ki khlieh tangab hi thik. Kada trud de na ka lbong imat ula dait bad wan kjit snam da u kain pyrjong namar ba kala shu thed sngi sah hangta pen-lypen ne tangban ai signal ia kiramia ki ba mut ban rung bad ban mib na kata ka krem kynsha, ngam lah satia ban pei phang. Hynrei nga shu ngeit ba dei ka rukom jongka ba kan leh kumta namar ba kala mlien lehse.

Kumta hadien kata, uta u paralok jong nga ula ong ha nga, "Ban shu shah pyntyrsain met kai sa ha ka kynthei te me, Ap Kupar nga te ngam kwah."

"Men leh kumno ta patde" nga ong ha

u, "nga te ngam ju tyrsain ei ei ia kato ka jingleh ka jongka."

"To me katta" u ong biang ha nga, "Nga te ngam kwah ban aili shuh ia ka mynta. Ban shushah leh sat haduh katne katne ha ka kynthei, nga te ngam ju kwah Nga dei ban ai jingsneng ia ka, ne me ong kumno." u da leh mynkylli jingmut pat de sa na nga. Nga ruh nga shu peit sha u shiphang khlem da nang shuh ban leh eiei ia u ha kata ka por.

"Hcoid kaba dei me kata.?" nga ong ha u, "hynrei ngin leh kumno kein kum ia kata.?" namar nga mut beit ba da kumno kein ngin sa sneng bad pyni ia ka haba kala im ha kum kane ka jingim.

"Leh kumno te me, kat ka buit rangbah sa rat ia kata mem tip te me. leh ngan leh hi ma nga" u ong bad u batai ha nga haduh ba ngan da sngewthuh ia kata ka jingmut ka jong u, hynrei nga shu jubab beit kat ia kaci kaba u ong ba pan jingmut na nga. Kawei de ngam kwah ban pynwit bad pynthud ia u namar nga tieng u sadom bad, bitar ia nga.

"To kata ka bha eh lada me lah" nga shu ong beit ha u namar nga tharai ba un sa sneng bad pyni ia ka ba kam dei ban im kum kata ka rukom.

"Ym lah balei sa rat ka kynthei, ka kynthei ruh kaba la shu tam ei na madan te leh katba mon kein me" u ong ha nga bad u da peit de ki khmat shitroh shitroh sha nga.

"To kata ka shong ha me, nga te ngan shu peit kai ia me men ai jingsneng kumno kein kum ia ka.?" Nga ong ha u. "Nga te kum ia kine ki jait briew ngam ju kwah shuh ban sneng ban pyni namar ngam I don jingmyntoi shuh. leh ki mat iaim, ialong katba ki long ki im hi. Kan myntoi aiu me yn shu iasneng sa kum kine ki jait briew.?" ki briew kiba la kha la im ha ki kam awria laiphew jait laiphew tang....."

"Ha....ha....ba...." u rkhie pynban ia nga haba nga ong kumta haduh ba kata ka briew kala phai ka khmat khlip khlip khlangkhlank sha ngi. "Khot kein me ia ka ngan ioh ai jingsneng noh." u ong. Nga ruh mar kumta hi nga khot ia ka shisyndon namar ngam ju pyneh bad buh teng ia kaei kaba u paralok jongnga u ong bad kawei de namar u la kham heh bad kham iaw ka rta Kumta nga hap ban shu kohnguh kum u khun lung hala ki kmie ki kpa kat ia kaei ba ki ong bad hukum ban leh. Bad kawei ruh nga da kwah ban tip ia ka kyrteng ka jait jong ka, ka Shnong ka thaw bad haei ka shong ka sah namar ngam ju tip watla nga la ithuh bad iohi barabor ia ka, namar ngam ju ioh ban jakren bad ka. Kawei de, ngam da nud satia bad ngam ju kwah ban teit kren ia kum kine

ki briew namar nga tieng ba ioh shu ngat ei kha ma kha ha ki kti jong ka. Hynrei dei tang ba kata ka sngi ba nga la sngew shongshit bad sngewshngain paralok, haduh ba nga la nud ban khot bad kren ia ka shisyndon. Ma ka ruh ka taig shu ioh sngew ia ka jingkhok ka jongnga, ka da phai bad peit shata shangi. Ka da wiat samrkhe rymmuin shuwa ba kan kren bad jubab ia kata ka jingkhok ka jongnga.

"Balei. ? phi kwah aju" ka kren haduh ba nga la da kem sa bad ka tieng de namar nga la sngew shyrkhei ia kata ka sur ktien ka jong ka. Namar nga tang shu khot ia ka, kala dawa syndon 'Phi kwah aju' Nga ruh ngam nud shuh ban kren ne phai ktien sha ka hynrei nga shu sngap noh. Nga da phai bad peit sha la u paralok bad sha kata ka briew namar nga la sngew leh-rain eh. Hynrei uta u paralok jong nga u la pynbor ia nga ban khot biang ia ka ba kan wan lang bad ngi hangta. Kumta ngam banse nga hap kren biang ia ka wat la ka long kumno kumno ruh namar nga tip ka kam ka shong ha u paralok jongnga namar u la phah khot ia ka.

"Ale hangne" nga ong ia ka, ka ruh mar kumta ka ieng bad ka wan bran bran, kada wiat samrkhe haba peit ia nga bad ia u paralok jongnga.

"Shong hangto seh" ong u paralok jong

nga ia ka ka tang shuwan.

"Balei.?" ka ong biang haduh ba u paralok jongnga u la jan klumar khlieh sa khyndiat nan ar um sngewthuh bad peiphang shuh ia kaia ka jingkren ka jong ka. Hynrei jait ba ma u ruh imat u la mlien ban iakren bad kum kine ki jait briew, u la kloi noh ban kem ktien bad ai nia bad dum bad dam haduh baka da jem jai.

"Ba phi shong marwei kein" ong u paralok jong nga "Phim sngew kynjah" u la sdang ban twad buit sa na ka de. Hoodid nga tip u la pynap lypa ki nia naduh shuwa ba un phah khot ia ka. Kawei de, u ju mlien ban kop bha ha khmatjongngi ki paralok ba um juh da kham aili satia ia ki kynthei bad um ju da ai lah ruh ia ki. Haba nga kynmaw lei lei ia ki jingiathuh khana ki jong u, u ong sa ia ka kynthei men ai lah, kata te me la dei sa u sniang shisha. Hynrei bun na ki paralok jongnga ki shu ia-sngap ia kata ka jingkop ka jong u namar kim ju kwah ban ia nia ne ia iapyni nia bad u. Hoodid u long nanar uba shalak bad uba stad nia shisha la ba ki kam kai ne ki kam shisha ruh. Nga shu sam pyrkhat ha lade ba imat ma u ruh u la juh shait mlien ban iasneng ia kum kine ki thei da-kaid lymkumta kumno kein u nud ban shu kren puk puk ha met syndon ba ka kren ka khana wat tang ka khmat ruh ym pat da ia ithuh bba. Hynrei ynda haba nga la kyn-

maw pat ia ki kyntien ba u la ju mlien ban kren
 bad ban iathuh ha ngi ba u ong 'Para briew ruh
 phi leh tieng haba nang iasngewthuh hi ha ka
 ktien ka thylliej phin sa da khuslai. Wat la da
 ym iasngewthuh ktien ruh dang iasngewthuh
 bad dang ia iaid biang biang', Dei kine kiru-
 kom im bad ki jinglong ki jong u ba nga
 ruh, ha kata ka por, nga sa sngew skhem
 bad sngew shlur ka mynsiem - lymkumta, nga
 la da sngew tieng namar ioh lehse ngin sa
 shu shah phalup hangta hangta hi ha ka te
 ngi la shu paw rain khait kha ma kha ha
 khmat u paitbah baroh. Hynrei em kam ju
 long satia kumba nga mut bad thmu ma nga
 ba un sneng bad pyni da ki ktien ba iasngew
 lem ki briew baroh ha iing ha sem. Hynrei
 kaba phylla bad kaba lyngngoh eh ha nga
 ka long ba u sneng u khraw da ki ktien ba
 nga ngam lah satia ban sngewthuh bad pei-
 phang. Hynrei dei tang maki baroh arngut
 ki iasngewthuh bha thik thik khlem da don
 jingeh ei ei. Nga shu don hi ka jingishan
 khmat ia kata ka jingiakren ka jong ki wat la
 ngam da iohsngew satia ia kita ki kyntien
 sneng kyntien kraw uta u paralok jongnga.
 Nga shu tharai ba imat u la sneng pat ia
 ka ha kawei ka rukom pynban kaba nga hi
 ngam tip bad peiphang satia hynrei nga shu
 poi kynmaw ia ki kyntien ki jong u, kiba
 u la kren bad khlei hakmat jongnga naduh
 katto katne por shuwa kata, ia kaba u la
 ong, sa rat ka kynthai kan shu pyntyrsain
 kai kat'ia ka met u rangbah te kam rat da
 tong' Phewse, hangta hangta hi da shisha

ma u ruh u la sdang ban pyntyrsain bad ban
pynsubjer kai sa ia ka met ka jong ka baduh ba
imat ba kam lah shah shuh ban shu shong sah
hangta.

Nga ruh, ha kata ka por, nga shu shong
bad ap sngap ia ki kat ia kaei ba ki dang
iathmu bad dang iathain bad kyllain ki nia
haduh ba la sngew surprieng hi khait wat
ka jabieng bad ka met jongnga uba ap sngap
ruh. Ngam kwah ban pynwit bad ban iatu-
klar bad ki ha kum kane ka por. Namar
nga tip ba ha kum kane ka por bad ka
khylliapmat wat ka pyrthei baroh kawei
hi ka lah ban long bad ban dei tang ka
jong ki hi. Nga shu iai ap hangta baduh
ba kin da iakut ka iakren ka khana ka jong
ki tang baroh arngut hi. Nga ioh sngew
hangta ba kata ka briew ka da iathuh ha
u paralok jongnga ia la ka jong ka kyrteng,
ka ong, "Nga kyrteng ka Judalisa", ka da ia-
thuh de ia kaei re kaei bnum shi bnum khlem
sngewthuh bha wat la nga la pynshah bha
da ka shkor ruh. Nga shu pyrkhut ha lade ba
pleng kane ka briew ka kyrteng da kata pyn-
ban bad nga da peit bad phai de ki khmat
sha ka ba ngan dup ioh bisbar bha ia ka
dur ka dar bad ka jinglong ka jong ka.
Kumta, uta u paralok jongnga ruh nga la
shu iohsngew ba u la phla ia la ka kyr-
teng la jong ha khmat jong ka khlem jing-
salia shuh. Hooi baroh shi katta um ju
shah ia ngi ki paralok ban khot ia ka kyr-
teng ka jong u namar u ong hana ba sa la
ithuh bad sa iatip lut ki briew. Hvnrei ka

ba sngew lyngngoh eh ha nga pat mynta
ka long ba haka pat de u da iathuh lut na-
dong shadong khlem jingsalia eiei.

“Nga kyrteŋg u Arwell” nga iohsngew
ba uda iathuh ba ka Judalisa. Ka Juda ruh
nga ioh sngew ba kada iaroh bad pynroh ia
ia kata ka kyrteŋg jong u ba ka long kaba
sngewtynnad bad kam pat juh ioh sngew
koit kum kata ka kyrteŋg. Kumta katba nga
dang dem pyrkhāt hangta marwei namar ba
ngam ioh iakren shuh bad ki, nga shu ioh-
sngew khala khala ma ki baroh arngut, tip
ba iathnam bha ki nia ne kumno nga khlem
da lap ba iohi, hynrei imat ba la thnam bha ka
jinglong briew bad ka jingmlieŋ ha ka jinglong-
doh ne kumno, ki shu iakynrup bad ia ksieh
met bad iadoh iadait hi hangta khlem jing-
salia ei ei. Haduh ba baroh saw tylli ki klat
kiha ngi dang shu dep dihsa, ki la hap na-
lor ka mjei sha madan bad pait lut hi phriaw
riaw - riaw baroh saw tylli. Hynrei wat la
katta rub, kim iapyllait satia. Ki sa ia pyllait
bad iasangeh noh tad haduh ba nga la thap
bad tan ia ka met ka jong u Arwell, u pa-
ralok jongnga namar nga tieng ba la pait lut
ki klat. Kawei de nga tieng ba sa wan peit
ki briew ia kata ka jingsawa kbruk khruk khruk
khrak hangta. Hangta u Arwell u la kyn-
dit na ka jingphohsniew ka jong u haduh
ba u la sngew lehrain eh namar u pyrkhāt
ba la don ba iohi lut da ki briew ia kata
ka kam kaba u la leh hangta, hynrei shu
don bok ba ha kata ka por ym shem la don

ba wan rung bad wan iaid mano mano sha
kata ka jaka kaba ngi shong ma ngi.

Hadien kata ngi ia - rieh noh nangta na du-
kan sha. Nga ruh nga iaid noh la ka jong
ka lynti namar ngam kwah satia ban pynwit
ia ki namar nga da tip shai ba ki dang don-
kam de sa ka ja miet hooid, wat la ngi la
dep dihsha. Kumta nga ai iad ia ki, kham-
tam, ia u Arwell, u paralok jongnga nga
shu don ka jingpyrkhat ha lade ba lada ngan
khang ia u ruh kan sa shu pynsniew para-
lok pynban namar u la don hi la ka mon
bad ka jingthmu. Kawei de ngam sngew dei satia
ban ong ia u namar u la kham san shibun
shah ban ia nga. Nga shu pyrkhat halade
ba u la nang hi ban jied bad ban iaid la ka
lynti ha ka jingim ka jong u Hynrei wat
la katta ruh ngam la shah satia shuwa ba
ngin iakhlad nga ong ha u "To da pyr-
khat ho lieh ioh shu lut ei ka bai Ja".

"Nga sngewtbuh me ia katta" jubab u
Arwell ia nga. Ka Juda ruh, ka ha kata por, ka
shu rkhe sha nga haba kala iohsngew ia
ka kata ka jingiakren ka jongngi. Kawei de,
imat kala kmen bad pyrkhat ba hata ka
miet te kala iohkhawai da ka Kshong sniang
syndon, hooid, wat la baroh shikatta kala
bam pura tang da ka doh syiar bad ka doh
blang. Kumta baroh ar ngut kila shu iajan
jlang nangta, tip shano ki leit ban ia-khawai
bam khana ngam lah shuh ban tip. Hynrei

nga shu don hi ka jingkyrmen ba ngan sa
shu kylli na u ynda nga ia iakynduh ba shano
ula leit pynlut ia kata ka miet kaba dum
kynsha baroh shimiet.

Hadien sbitaiew, katba nga dang ap khmih
ia la u paralok, u Arwell namar u la phah
ap ia nga naduh ka sngi kaba la dep hynrei
lano lano ruh um wan poi satia. Ha-
dien ba la thait bad la ngiah hi thiap kata
ka jingap ia u, une ula wan poi bad u da
iaid syeng syeng shata sha ka jaka ba nga
don ma nga. Hynrei u khlem da iohi satia
ia nga namar nga ia rieh ia u ha lyndet ka
dukan namar ba nga la sngew dom eh ia kata
ka jingwan slem ka jong u. Nga ap peit
kai ia u shiphang hangta. Ynda ym shym
la iohi satia ia nga, u da ieng ap noh hangta
ha ka juh ka jaka kaba nga la ieng manga
baroh shisngi. U da sei ia u Kolphlek na-
poh ka pla patlun bad thung bad pynmih
tdem hangta haduh ba imat ka tdem ka la
kham palat, ban ia ka tdem kaba mih na u
Atoskhana ka Robert Hospital. Ynda nga la
iohi ba u shu ap kmang hangta haduh
ba u la dep ka tan sikret, nga sa mih nangta
ka jaka rieh. U tang shu iohi ia nga
u la iathuh ia ka jingpoi slem ka jongu, u
ong ba um lah shuh ban khie thiah namar

ba la jur eh ka shoh doh baroh shimiet,
 "To kam lei lei" nga ong ho u, "tangba dang
 don hi ki nar.?" nga kylli kai ia u.

"Yn lut nar shano me" u iathuh ha nga, "Sa
 ia kaba shu ai jingsneng ruh" U da rkhe
 de artad haba u ong kumta. Nga ruh nga
 shu sngap haba u iathuh kumta. Kumta,
 nga la sngewtnuh ba u la shu bam ei shisha
 ia ka bam tymmen ki briew kat kaba u
 ioh.

"To donbok ia me kata" nga ong biang
 ha u. "Hynrei naduh kata ka sngi me dang
 sneng bad hikai sah ia ka.?" Nga leh myn-
 kylli kai ia u hynrei shano u Arwell un sa
 shu hikai tang ia ka Juda. Hapdeng shi-
 taiew te nga shu pyrkhathalade, tharai, la
 kumno kumno la dap dorjon hi namar ba
 nga tip ba u long u nonghikai Skul Uba
 tbit lada tang khyndit um dap bad um kwah
 satia ban hikai. Nga shu sam pyrkhathapoh
 mynsiem ba lada ki khyannah skul ki
 bymtip kin sa shu leit Tushon ha u kumba
 la bna ba u long u Nonghikai uba stad bad
 uba tbit te la iap. Namar ka skul jong u
 kam dei satia ka skul pule kumba ngi ia-
 pyrkhathynrei ka skul kynsha aiu re ia ka-
 ba ngam sngwnud satia ban iathuh. Hynrei
 la don katto katne ngut ki thei samla kiba
 kwah ban shah hikai Tushon ha u Arwell,
 ki la pass bha bad kila ioh mar iwei iwei
 i sartiphikete iba itynnad bha la kaba u Ar-
 well u la saindur bad phiem na ka rukom

kaba dei. Hooïd ki da la ioh syndon da ki sartiphiket Dikris watla tang ia ka Matrik kim pat lah satia ban pyndep namar hana ki ong ki la ioh ia kata ka kyrdan B. A. B. Y, ia kaba la ai da u b. bu Arwell.

“Pha pan kwah hi te pha la jah kwah” u da kren suwan hangta haduh ba ngam sngewthuh shuh. Nga shu pyrkhath ba imat u la ksieh iap pynhan ia kata ka briew ka ba ula kren bad iathuh kumta lymkumta balei u sa da kren haduh katia katta. “Em me ia kato ka briew ha kato ka sngi kein me” u iathuh bad kren lamwir kumta ha nga.

“Te balei me ong ngam lah khie thiah bajur eh ka shohdoh.” Nga da kylli biang ia u haba u la ong bad kren klumar kumta. Kawei de, ym dei tang ba nga kwah ban tip ia ki kam bad ki jingtrei ki jong u hynrei namar ba nga la sngew dom ba u la phah ap ia nga baroh shisngi hangta haduh ba nga la thait ban ap ia u Hynrei ynda u la wan kumta ruh u la sdang sa ka kren khyllew bad kren thurmur kumta haduh ba ngam lah shuh ban sngewthuh. Hooïd u da iaïd jyrknup jyrknup kum u nong buaid khor shisha hynrei nga itbuh ba um pat dep kroid satia bad u dang shu khie thiah shisha namar ki khmat, nga itbuh ba ki da at sylip bad um pat da lah bha ban peit.

Hadien kata um da shah shkor shuh ia nga hynrei u iathuh bad kren lamwir haduh

ba nga la iwit shisha ia kata ka jingleh ka jong
 u. Ngam tip shuh la hato u kren shaphang
 ka Juda ne jano. Nga ruh, ha kata ka por
 nga shu ap sngap kat ia kaejkaba u iathuh
 bad kren thurmur hangta katto katne por.
 Nga shu ngeit bad don hi ka jingpyrkhat ba
 kum ka jingim u Arweil te imat ula poi
 shohdoh kylleng baroh shitaiew naduh ba u
 la iajan khatduh bad ka Juda. Nga shu pyr-
 khat ba kum ka jingim jong u te la eh shi-
 sha ba un kylla bad un lait ia kum kine
 ki kam dakaid awria ki jong u. Kawei de,
 nga da ithuh shai ba u la shu ap thap tang
 ia ki thei samla kat sha ba iaiaid ta jeng.
 Hood uda nang ban kren bad ban pynbieit
 ia ki haduh katta katta bad lada u la ioh
 ban iakren tang shi kyntien ar kyntien, tang
 katta kim lah lait shuh na ki kti ki jong u.
 Nga da lyngngoh halade haba nga iohi kumne
 Nga shu pyrkhat halade ba imatki kynthei
 te kiba bieit shisha namar lada tang shu ia-
 kren biria kai kumto kila shu ngeit bad bud
 beit hi jhor. Hynrei nga ialade teng teng
 nga da sngewlehraia eh ban iaiaid bad u Ar-
 well namar ngam nang satia ban kren
 ne ban pynbieit kumba leh ma u. Hyr-
 rei la katta ruh ngam lah satia ban iehnoh
 ne kiar iala u paralok uba nga la iaieit ba-
 roh shi katta. Nga hap shu bud hi wat la
 u leh bad im kumno kumno ruh. Nga don
 ka jingngeit ba u paralok um lah satia ban
 pynngop ha ki kam sniew lada ym don hi
 la ka jong ka mon bad ka jingthmu ban leh
 sniew kumta. Namar nga tip u ba kwah ban

leh sniew u lah ban leh tang marwei khlem
da don mano mano ban pynbor.

Hynrei nga da sngewsynei bad isynei eh
ia kiwei pat ki paralok kiba ngi la ju iaim
bad iaiaid ryngkat ba kim lah satia ban kiar
bad ban jngai na ki jingsniew kiba ki iakynduh
bad wan pynshoi ia ki khmat jong ki man
ka por. Ym, tang katta, hynrei nga da ithuh
shai ba ki da angnud bad kida kwah bi hir
hir da lade ia ki kam sniew, ki kam awria
ba kin ioh ba ka jingim ka jong ki. Sa
khamtam lei lei haba iabud bad u Arwell,
lada ym khlain ka jabieng, ka jingmut jing-
pyrkhat bad u bym lah satia ban iohi jngai
ia la ka dor jong ka jingim briew te tang
katta la jot; la jot hi thiaw ka jingim. Na-
mar nga la iohi ba da bun ngut ki paralok
jong u Arwell kila shu iajah rngai bad ia-
lwait noh jar sha ki niamra ia kaba ngam
tip shuh shano kila poi. Hynrei kaba nga
da sngew lyngngoh eh bad kaba nga da
sngewphylla pat de ka long ba u Arwell te
da lei lei ym juh shah klun tylli satia ba ka
shyntur jong ka jingawria bad ka jingim ka
ba kynsba ka jong u. Hood ula dei shisha
u ekspat jong ka jingim awria ka jong u
hynrei ki paralok kiba phi kibym pat tip kein ki
la shu jot ei kha makha ka jingim khlem da
lah lait shuh na ka shrip jong ka jingsniew.
Kawei de, imat u Arwell ula klun bad nguid
tylli pynban da ma u ia ka jingawria na-
mar um juh ai jop wat tang shisien ruh.
Dei na kipe kiei kiei baroh ba nga sa shu

ngeit ba pleng u la shait kop bad iathuh
khyllew hi baroh shi katta ba um pat ju
shah jop satia haki kynthei wat tang sbisien
ruh. Tangba nga shu don hi ka jingartatien
ba wat la mynta um juh sngew pyrwa ei ei
hynrei hadien pat ynda kala trei ka jing-
pang awria te un sa sngewthuh ia la ka dor
jong ka jingim briew ha kane ka pyrthei.

Katba ngi dang iaiaid ter shiter ia ka
surok nga la shu iohi ia ka Juda ba kada
iaid bad hiar arsut na ka lynti. "Peit peit
ka thie kam dei ka jainkup jongphi Arwell?"
nga ong ha u.

"Shish me, mynno nga leit buh jain
hangthie" u jubab thurmur u paralok jongnga
khlem da tip ei ei ia kata ka jingkylli ka
jongnga. Kawei de, u khlen da iohi satia ia
ka Juda ba ka iaiaid kumta hangta. Kumta,
ngam banse nga hap ban kdew bad pyni da
ka kti ha u ia kata ka jainkup ka jong u.

"Ka thie kein me, mem iohi kat ia ka,
thie" nga ong ha u. Hangta ma u ruh u
tang shu iohi ia ka, u ieng noh skheh.

"Ap me" u ong ianga, "ieh kan da iaiaid
shuwa me, ngin sa ia iaiaid ma ngi" Hynrei ka
Juda ruh kam iaiaid shuh bad ka da ieng sah
hangta. Ka da pyrshang bad pynshat ia la ki
khmat shane sbatai kblip kblip khleng khleng
kum ka nongsyntiat aiu re. Hadien kata, la wan
iaiaid uwei u dkhar bad u da iaiaid bad tur sha ka

be'tt be'tt imat ba u la ia ithuh khmat bha bad ka. Hangta ki da iakren bad khasi bad dkhar bu-bu be-be wu-wu we-we khlem da sngewthuh sngewthaw tip ki ia ong aiu Hynrei nga shu imat ba ki iawer ban ialeit peit sinema.

Ka Juda ka tang shu ioh ia uta u dkhar, kila iaiaid be'tt be'tt shapoh sinema. Ka Juda ha kata ka por, kada iaiaid pynat shadem bad kada leh kyntyut kyntyet kum 'Ka Siboi ksain' na ka tdong. Ha kane ka por, ngam lah shuh ban set hynrei nga ioh pyllait kak ka jing-rkhie haduh ba ka Juda bad uta u Dkhar kida phai sha ngi "Shuh me, sngap me", byrthen u Arwell ia nga, ha kata ka por, namar ba nga la ioh rkhie kynsan. Shano kein ngan sa lah ban set haba nga iohi ia kata ka jingleh bad ka rukom leh jong ka Juda haba ka iaiaid kumta. Imat kumba ladon mano mano ba la trud bad tyrsuh ia ka met jongka ba ka sa khib ksain kumta.

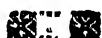
"Ym lei lei me" nga ong, "Kin lei me sa kum kito ruh." Ka Juda ka tang shu iohi ia ngi ba ngi don hangta, ka da iaiaid noh bad ka bynthiew de arsien lai sien ha khyndew haduh ba u la lyngngoh uta u dkhar uba iaiaid lang bad ka. Imat kala sngew duh nong eh ia kata ka jingai jingsneng u Arwell, ia ka ha kita ki sngi ba la dep ba ka sa bynthiew kumta, nga pyrkhat halade. Lymkumta balei kein kan sa shu bynthiew ia ngi bad leh kumta ka tang shu iohi ia ngi, ne ka sngew kop palat ba ka la ioh ban iaiaid bad uta u sngaid. Nga da la sngew dom bad ingkhong hangta shiphang ia kaba

ka bynthiew ia ngi kumta. Nga da la mut ban kynrup bad shon iaka hynrei nga lap ba pyrkhat noh ba kan myntoi aiu ba ngan shu leit shoh ia ka briew watla ka tim bad ka bynthiew makna kumta. Kawei de, nga lap ba pyrkhat noh kam shym la bynthiew bad tim ia nga kumta hynrei ia u Arwell, namar ba kila iatip ia ki kam prahet jong ki, ba ki sapeit mat dong baroh arngut kumta.

Kumta, nga shu pyrkhat halade ba lada kum kane ka jingim briew ha ka pyrthei ka jia bad ka long, aiu ka lawei ka jingim ka jongki kan sajia. Nga shu sah ha ka jing-lyngngoh. Nga shu pyrkhat ba lada baroh baroh kin sa shu ia im awria kumba im ka Juda te ka pyrthei kan sa shuwai bad sah sa tang u ksuid suda shisha, un sa shu wan ban synshar ia kane ka pyrthei baroh kawei Kawei de ka pynpyrkhat ia nga ba imat ki-ne ki riew awria kim don nongrim satia hael hael ruh bad ki im bad ki bud kat ia uba ki ioh bad ialam ia ki. Nga da ithuh shai ia ka Juda ba ka shu bud beit kat ia uba ka lap. la u Khasi ne u dkhar kam ju khein satia. Imat ba kala shu khein beit ba tang ba u la dei hi u shynrang tang katta kala tjang beit wat la u dei uei uei ruh. Haduh ba nga ruh hangta nga la tim bad bynthiew kumba la leh ka Juda hi. Namar ba nga la ing khong palat ka mynsiem ia kiné kiei kiei baroh kiba nga iobi. Nga shu pyrkhat ba kum kane ka jaitbynriew Khasi jongngi kaba dang shitroh ruh hynrei ki jingsniew

ki shu jyllei bad kam don ka jingiadei satia
 ba kan poi haduh une u pud, u pud ka
 jingim lyngkar, ka jingim awria ba laiphew
 jait ba laiphew tang lmat ba baroh ki jait
 jingsniew ka pyrtnei ki la ioh bad kharlut
 Nga shu sngew dei ia ka jingong, Ki kam ki
 kren kham jam ban ia ki ktien' namar nga da la
 l hi thik kumta. Namar ka nam bad ka burom
 ba sniew jong ka jait bynriew khasi kala par bad
 bna kylleng ka pyrtnei, ia ka jingim lyngkar, ka
 jinglong laitluid bad ka jinglong awria ki
 kynthei khasi jongngi. Dei na kane ka daw
 ba kiwei pat ki jait bynriew ka pyrtnei ki
 da kwah ban wan sha Ri Khasi namar kila
 tip ia ka nam jong ka jait bynriew khasi ba
 ka long 'Phri' katba kwah ba baroh ki liang
 Dei kine kiei kiei baroh kiba la dung
 ngak ia ka dohnud ka jongnga haduh ba nga
 la kum tim bad bynthiew hangta haduh ba
 ia iapeit lut ki briew ia nga. U paralok
 jongnga u Arwell ruh ula shu peit lyngngoh
 ia nga namar um tip bad um bna ei ei ia
 ka daw kaba la ktah ia ki jingmut
 jingpyrkhat ki jongnga Nga ia lade nga
 la shu sngew ba ka khlieh kala shu shad
 bad put niang kynjah namar nga la sngew
 dukha palat ka mynsiem. U Arwell ula shu
 pyrkhat ia nga ba lehse nga la tim bad bynthiew
 ia uta u dkhar uba la ialaid lang bad ka Juda.
 Hooid dei na kaba nga la iohi bad peit ia uta u
 dkhar hi ba sa wan ki jindom bad ki jingbitar ba
 laiphew jait ba ka jabieng ka jongnga. Bad dei
 hi na uta u dkhar uba ia iald snoh kti bad ka
 Juda ba nga sa bitar ia ka jingim khasi ka

bym lah shuh tan bub rieh ia la ka burom
 ka akor briew hynrei la shu kloi ban ia-
 kdup bad iakjup pyllein pyllein bakhmat ki
 briew khlem jinglehrain satia. Kumjuh ruh
 nga la bitar kumta namar nga la iohi ia ka
 jingshim kabu bad ka jingleh trui khlich uta
 u Dkhar balor ki thei khasi hynrei ynleh
 kumno haba ki thei khasi kila kloi ban
 iakdup ban kine ki 'Poiei' shisngi. Nga shu
 hun noh hadien na kata ka jingdom bad ka
 jingklumar ka jongnga namar ngam sngew
 don lad shuh bad kawei de, nga la poi
 kynmaw ia ka poitri kaba i babu B. C. Jyrwa
 ila kren bad thoh shaphaug ki thei khasi
 ha ka 'Sor Shillong'.

Ki sngi jong ka jingim awria jong ka Juda
 Lisa kim shym long satia tang ki sngi kiba
 bha suda. Hooiid watla shipor, ka la sngew
 ialade kum ka syiem kaba synshar ia ka pyr-
 thei ki ksuid kata, ia ki dakaid jong baroh
 ki dong bapher bapher jong ka Sor. Hooiid
 kada lah shisha ban tan bad ai jadu da ka
 met ka ba wandur bad ba dang phieng ka
 jong ka. Hynrei ynda ka bih jong u 'sein
 iong' ka la trei kam ia ka long rynieng ka jong
 ka, tang katta ka la sngewthun ia ia'ka dor jong
 ka jingim briew ka jongka ha kane ka pyrthei.
 Ym tang katta, hynrei kala sngewthun ba ka
 met jongka ka la nang pher katba ki sngi
 kila nang mih bad ki la nang iaid. Hooiid
 da shisha, kala sngewpher bad sngew khia

ka met ka phad ka jong ka ha ka iaid ka
 jeng. Kane ka kala sdang ban pynkhuslai ia ka
 namar ka tip shai ba ha kane ka kynti ka pyr-
 thei kan sa tip bad iohi lut ia ki kam ki ba ka
 la leh baroh shilynter ki sngi ka jingim ka jong
 ka. Namar mynta ka pop kam lah shuh ban shu
 buhrich sah ia lade bad kida sdang ban pyn-
 paw pyrthei noh iala ka jong ka kam watla
 ka long laba kumno kumno ruh. Kumta,
 kada twad da ka kti iala ka jong ka kpoh
 ka jong ka. Hynrei watla katta ruh, kam
 shym sngewtikna bad kam sngewlah satia
 ban ngeit ba da kumno ba la katta ki snem
 ka kpoh jong ka kala shu sngap ar jar khlem
 da pynmih ei ei watla ka bet bad trei shitom
 da ki snem ruh, hynrei ynda mynta ka kynti
 pat kam shym la khmih lynti satia ba kan sa
 nang ioh ia u soh bad ka bainong ba kala
 kamai, un sa shu mih kynsan haduh ba ka
 la pynlyngngoh ia ka haduh katta katta.
 Kumta, kam banse ka hap ban da loit shi-
 syndon ia ka sotti bad peit bniah da la ki
 jong ki khmat ia la ka jong ka kpoh namar
 kam sngewlah ngeit satia, la kala sngaid ne
 la don ba la kyntur shisha na shapoh ka
 kpoh ka jong ka namar watla ka la twad ma-
 kna da ka kti ruh kam shym la sngewthuh satia.
 Hynrei ynda kala leh kumne ka sa tip shai
 ba mynta ka kynti ka la armet. Namar ka
 la ithub shai iala ka jong ka met ka phad
 ka kala nong sieb bad at man la
 ka sngi bad kawei de, katno kada sngewlwait
 bad sngewtlot ka met ka phad. Hooid ka shu
 kwah tang ban shu thiah. Kane ka rukom

kala pynkhuslai iaka haduh katta katta namar
 kam tip shuh ba kaei kan sa wan jia ia ka
 jingim ka jongka ynda ka la ioh khun. Ki
 jingpyrkhat ha ka ki thain bad ki wan da ki
 jait pa ki jait haduh ba tang marwei kam
 banse ka hap ban shuiam. Ka daw ba
 kongsan namar baroh shi katta, kala shu
 kmen bad shu dap tang da ki jingrkhie,
 kaba leh sngewbha ym tang marwei hyn-
 rei bad la ki lok kiba ia im ka jing-
 im awria bad ba kynsha kum ma ka hi.
 Namar ki sngi ka jingim jongka ka long tang
 ban shu iaim ha ka jingim ka bym lah shuh baa
 mutdur, kata, ha ki kam awria ka doh bad ka ia
 dih buaid man la ka sngi bad kynthai bad shyn-
 rang. Ha ka jingshisha, ka jingim jong ka
 dei tang kine hi bad kam da nang ban leh
 da kiwei kiwei pat ki jait kam ha ka jingim
 ka jong ka. Hynrei mynta ka kynti ynda
 kala sngewthuh ba kala armet, kam lah shuh
 ban dang iaaid awria hynrei kala hap ban
 shu shong khop ha iing bad ap tad haduh
 lano ba ka pop kan da mih noh shabar na
 ka met ka jongka. Dei na kane ba kala shu
 lynga iala ka jong ka jingim.

Kumta ka Juda, kada tim bad bitar iala
 ka jong ka jingbieit namar kam shym la poi
 pyrkhat satia ba kan sa shu pun khun noh
 kha ma kha ha ka jingim awria ka jongka.
 Namar baroh shikatta kala kmen namar ba
 kala pyrkhat ba ka met joog ka kam' toi
 kam shuh bad kala kylla long kaba lypai
 namar baroh shikatta ki sngi jong ka jingim

awria jong ka, kam shym la pun ne armet satia. Hood ka da kmen haduh katta katta ia kane namar ka ioh ban im laitluid lada ka long. kaba lyngki. Dei na kane ka daw ba kala pyuklet ia ka bad kam shym la poi pyrkhath satia la kansa nang pun bad armet hadien babud ha ka jingim awria ka jong ka. Hynrei dei tad ha kawei ka sngi ba ka sa sngewthuh ba ka met jong ka kala pther bad kada la sngewlwait ha ka iaid ka jeng ka jong ka. Hood wat la katta ruh kam ngeit satia ba kala armet hynrei dei tad yn da kala peit bad bishar ia la ka met ka sa sngewthuh ba kala pun shisha. Ka da bynniaw sat ia la ka jong ka jingbakla namar kan jin da la tip bad sngewthuh naduh ka sngi nyngkong ia ka jingarmet jong ka, kala shu pynhap noh shi syndon ia la I khun. Hynrei mynta kam long shuh ban leh kumta namar I khun ha kpoh ila beh bad la bun bnai. Kumta, kada iam sngewsib bad kynmaw mei kynmaw pa ha kum kane ka por. Ha ka jingsbisha kala dei ban kmen, ba kala pun khun hynrei kum ka jingim jong ka Juda kam kwah ban long kumta. Kada khuslai katlah katia namar ka tip ba kan paw pen-ryngkew noh ka jingim bad ka jinglong ka jongka ynda ka la ioh khun.

Ka Juda watla kala khuslai fala ka jong ka jingarmet ha ki katto katne ki bnai hynrei hadien pat kala sngew palei noh ka myn-tem ka jong ka Hood kala don la ka jong ka jingmut bad ka jingthmu ka jongka kaba ngim

pat lah satia ban tip mvnta. Hooid ki jingthmu jong ka baroh kim long satia kiba bha hynrei ki ba sngewngiew bad sngew phieng ka khlieh ban ioh sngew bad ban tip. Dei tang ki riew dakaaid ki riew awria bad ki khusbi kum ma ka ia kaba kim pyrwa ei ei shuh ban ioh kum kata ka kabu ba ka jingim tang ban lait na ka kit khun rei, Namar dei satang kane ka lad kaba dang lah ban pyllait ia ka na kata ka jingkit jongka. Namar ba kan pynhap bad pynpra noh ia la i khun hapoh kpoh ruh kam sngew long shuh namar ba ikhun ila neh bad bun bnai bad lada kuleh, kumta ka lah ban pynduh wat ia la ka jong ka iingim. Kumta, kam banse ka hap ban shu shah bad ap sa tang ia ki bnai bad ki sngi lano ba kin poi noh.

Kumta, ki sngi jong ka kila poi ba ka dei ban kha noh ia la ijongi khun. Hynrei kaba lyngngoh ka long ba kam shym treh satia ban leit pyni sha Hospital. Kada buhrieh ialade bad ia kata ka jingarmet jong ka tang ha iing man ka sngi bad niar eh ba ki lok ki jor kin iohi ia kaba kala armet. Namar ba ka jingmut jong ka la wan rung bad wan shong shisba da u ksuid uba kynsha ia kaba ngim lah shuh ban batai. Kumta, kala rai ba kam dei satia ban sumar bad ban ri iala i khun ba kan sa kha. Ka la don la ka jingthmu ba ka mynsiem ka jong ka ba ka dei ban shu pyniap noh, khang ba kan lah sa shisien ban im ia ka jingim kaba kylluid bad lyngkar kumba kala im ba-

roh shikatta. Dei da kumne ba kala pyn-
suk bad pynpalei ia ka jingklusai jong ka.

Ki por ba i khun jong ka Juda in sa
mih noh sha ka pyrthei ruh kila jan, hyn-
rei kam lah bad kam lait satia ban mih shaei
shaei namar u slap jong ki bnai lyiur u jur
eh bad u da ia neh da ki taiew. Ki um
na ki tnum iing kida jawrop shi jrop khlem
sangeh bad ki jingsawa ki mih bad ki kyr-
huh ia kaba ki pynsngew ngiew bansngap.
Ki sbob ki sbur bad ki jakhlia jakhlaid ka
Sor baroh kawei la kit lut da ka um sha-
poh ki wah. Ki wah ruh kila khuid hi
phar bad katno ka jingheh jong ka um bad
ka jingtuid sted jong ka kala long sha-
ba palat. Haduh ba ym nud shuh bad peit
ka khmat ka tan bad pyoking baijong ia ka
khlieh da ki jingat phyllung jong ka um.
Hooi kala dei hi ka um jong ka por lyiur

Kumta, ha kawei ka miet ka Juda ka
la sngewthuh shai ba kan sa kha noh shen
ia la i khun. Kumta, ka shu iam bad jaw
ummat jrup shi jrup namar kam lah shah
shuh ia kata ka jingsuh jingthar jong
ka met. Ka da ud bad kynmaw mei kyn-
maw pa ha kum kata ka por. La ka thiah
ruh ym don jaka, kumta, hapdeng ka miet
kaba dum kynsha bad u slap uba jur, uba
la shu hap shait shi shait khlem sangeh bad
ka lyer kaba jur ruh ka kawut bad ka pyr-
sad jur haduh katta katta. Hynrei ka Juda
kam khein bad kam tieng satia ia kita kiei

kiei baroh, bak na iing ka mih bad ka da par thop shi thop arsut haduh ba kan da poi thiap ha kawei ka wah bah Ka da bat ha ka kti ia ka jainjri kup slap ban kup bad ban da iu slap ka lyer kaba jur. Kaei ka jingthmu jong ka ym don ba tip bad ba peiphang satia. Hangne ka da buh iala ka jainjri ha khyndew bad kha ia i khun shisyndon hangta. Hooïd watla i khun i iam bad i lynnïar ha ka por ba ila mih sha pyrthei hynrei ym shym la don satia mano mano ba iohi bad iohsngew namar ba jur eh u slap bad ka lyer Kawei de namar ka jingkyrhuh bad ka jingsawa jong ki um kiba la pynmih ia ki sur sawa kiba laiphew jait bad ym lah shuh bad sogewthuh ia ka jingiam ita i khun jong ka Juda. Haddien kata, ka tang shu dep kha ia ita i khunlung kumta hangta, ka da shim bad song hangta hapoh ka jainjri bad bret shisyndon shapoh wah hi pum, khlem da don jingisnei eiei ia la i jong i khun iba kala pun la kba. Hooïd kala pun bad la kha da ka jingbymhok bad ka jingijli ka pyrthei hynrei kaba kham kongsan tam eh ka long ba haka la wan shong da u ksuid khat ar khlieh.

Kumta, kam don shuh ka jingisynei iala ka jong ka doh ka snam bad kala kloï ban pyniap bad pynduh ait noh hangta hapoh wah kha ma kha. Ita i khunlung ruh tang shu bret hapoh um, i la shu jah jar ka jingiam watla ila iam makna shi kyotien arkyntien- Namar ki jing-atphyllung jong ka um kila pynber bad kit ia ita i khunlung ter shiter bad shano ki lam ym don shuh uba tip bad ba iohi ia i.

Ka sngi kaba bud kala mih. Ka bneng ruh kala sdang ban rang nch bad ki kjat sngi kiba phyrnai kida rung lyngba ka jingkhang iit bad kida hap bad shad jingshai ha ki khmat ka Juda. Hangta ka Juda kala kyndit na kaba iobthiah bad ka da iohi ba ka sngi kada la kynjang sha suin. Hynrei watla katta ruh, kam pat kwah ban khie noh na kaba thiah. Hooïd watla baroh shimiet kam shym la kyndit wat tang shi khlip ruh hynrei kam kwah ban khie noh namar ka met ka jong ka kala shu tlot wai wai. Kawei de, ka kwah ban pyrkhat bad ban iohi biang iala i khun iba kala bret bad pyniap, ha kata ka miet. Ka da kwah ban tip iala i khun la ideï i kyntheï ne i shynrang hynrei kala klet noh ha ka por ba ka bret. Kumta kada kren weibriew bad ka ong, "Ka mat iadep shato la shynrang kyntheï kan myntoi aiu" bad kumta ka da khie sbisyndon na kaba thiah. Ka tang shu khie, ka khreh noh ban sait ia ki jain ki nep, ki sopti kiba la bit bad khah snam. Kawei de, namar mynta kala sngew kum kawei pat ka briew. Hooïd, da bun ki bnai kala shu iaid bad shong sah ha iing lyngkding shi lyngkding hynrei ka tang shu kha iala i khun, kala sngewkylluid hi war ka met ka phad. Ka da sngew sting ka met ka phad ka jong ka bad kada sngewsmat ban sum ban sait ia ki jain ki nep baroh. Kawei de, kada kwah ban sdang biang ia la ka kam kaba kala shu ich bad sangeh noh da bun ki bnai, ia kaba kada sngew ialade ba kala lut lut ka bai kamai kaba kala kamai baroh shikatta.

Hadien katto katne sngi, kala sdang ban
 mih pyrthei biang bad ki lok kynsha
 jong ka ki tang shu iobi ia ka, kila i lyng-
 ngoh bad sngew phylla da shisha. Namar la
 katta kim ju iakynduh shuh watla kila ialeh
 shitom ban wad bad ban peit sharum shaneng ia
 ka. Hynrei mynta pat da kumne kila iakynduh
 bad iashem biang watla kila pyrkhat ba imat
 ka Juda kala phet noh sha kawei pat ka
 jaka, ki da la sngew bynnud eh shipor ia
 ka jingjah jong ka. Namar kim ju ioh shuh
 kiba long kum ma ka, kiba kohnguh bad
 ngeit bait katba ong bad ialam. Kim shym
 tip satia ba ka Juda kala dep kha bad dep pun
 ha kita ki por bad ki sngi kiba ka la jah. Hyn-
 rei ki shu i pher ia ka namar kala lieh jlep
 bha slar slar, laki kylli naka ia kata ka jing-
 jah jong ka ruh kam iathuh satia. Kumta
 kila ialam noh ia ka ban ialeit iaid
 kai biang sha ki jaka kiba kila ju mlien ban
 leit, kata, sha ki sanium bad ki khlaw kiba
 ingiew bad ijaboh ban peit. Hangne ki da
 iadih bhor mutlop haduh ba kim tip shuh
 ia ka bneng ka khyndew. "Ai shuh Lisa
 ia phi" ong uwei na ki bad u da pyndih ia
 ka Judalisa. Ka Juda ruh kada dih shi-
 dih haduh ba kan da sngew bun ia ka jing-
 thrang jong ka met namar baroh shikatta kam
 ju ioh shuh. Hangta ynda kila iabuaid kyiad
 haduh ban da biang, kila ias dang sa ban ia-
 bam bad iatah de sa bad ka doh katba ia
 ich ei hangta Ka Juda ruh ka ai mon lajt
 luid ia ki katba ki mon namar kam nud ia-
 pyneh bad kawei ruh kada kwah bad sliang

hir hir ha lade ruh, namar la slem ym shym
 la don shuh uba wan pyndei kti ia ka met
 ka phad ka jong ka. Hynrei hakane ka sngi,
 u tang shu ktah uwei na kita ki lok kvn-
 sha na ka tmoh ka jong ka, kala shu jem
 ka met ka phad jong ka wait lywait kum ka
 wang shoh sngi. Ka Juda kada sneewlyng-
 ngoh ialade, ha kane ka por, namar wata
 kala ialeh ban pyneh dohgap ialade ruh hyn-
 rei ym den jingmvntoi satia dang lah hi ka
 ta ka jingsutjer jong ka met. Ka met jong ka
 baroh kawei kala shu khluid hi tar kum ka ding
 bad kam lah shah shuh khlem da ion ban
 pynpyr gad ia kata ka jingkhluid bad jingshit
 kumta, kada bret bad loit noh sbisyndon ia ki
 jain ki nep na ka met bad kada thiah lyngkhuid
 bad thiah buaid hangta ba khmat iong ki hi
 lyngktar. Kum kaba iap Ki buin jong ka kiba
 oangdap dud bha, hadien jong ki artaiew kiba
 kala kha ia ikhun ki shu ieng bad ksah tyl-
 li mlan mlan. Hooiid watla ka kpoh bad ka
 met ka phad jong ka mynta kala stang bad
 raikhoh namar kala don ka jingktah ia ka
 met bad ka jingkoit jingkhiah jong ka hadien
 ba ka la iong khun. Kane ka jingring kynsan
 ka jong ka ka dei tang namar ba kam shym
 dih dawai hynrei kala shu shah hi kumta
 hadien ba kala kha khun. Hynrei watla katta
 ruh ka met jongka ka dang khieng bad pyn-
 shobbiet ia ki khmat kiba peit bad ba iohi
 ia ka met jong ka haduh katta katta. Hooiid
 haduh ba kim lah shah shuh khlem da
 leh ei ei na ka bynta jong ka Juda kaba la
 shu thiah buaid hangta. Kumta baroh kita kiba

iadon lang hangta kila pyndep iala ka pali
 uwei hadien uwei pat haduh ban da kut.
 Ka Juda ruh ka shu khap brip ngai ngai
 ki khmat bad kam tip ne iohi ia ki hynrei
 ka shu sngewthuh ba tad ka met jong ka ka
 la pang bad khiih shane shatai,

Ynda la dep kine kiei kiei baroh, ka
 Juda ruh kala dawa ia la ka jong ka bainong
 bad ma ki ruh n.lor ba kila trei shitom bad
 hapdeng ka jingbuaid, kim banse ban sei iala
 ka jong ka Tulop shibnai bad pashat sha ka
 namar kim snew dei ban shu phah leit phai
 thylli ia ka. Kawei dei namar baroh shi katta
 kila pyndonkam ia ka Juda da kaba siew
 Tulop kaba rem dor bha. Kumta ka kamai
 jongka ka long kaba khraw haduh katta katta.

Ha kawei ka sngi, ka Juda kala pyrkbah
 ha lade ba kam dei shuh mynta ban shu ap
 bad wad kamai tang hapoh ki sinema, ki
 dukan sha ne ki lynti ki synkien kiba kala
 ju mlien bha baroh shikatta namar ka sngew
 halade ba kala shu long kajuh shi kajuh ia ka
 jingim ka jong ka khlem da don jingpher ei ei.
 Kumta, kala rai halade ba ka dei ban thap
 noh sa ia kiba ju mlien ban teh tdong ba
 ryndang. Namar shisien ka Juda kala iohi
 da la ki jong ki khmat ba wat kine ki babu
 tehtdong ruh ki da nang bha har har ban
 pynjrang iala ki kti ki kjat ban twad kal ia ki
 thei samla, khamtam lei lei ia ki thei samla ki
 balah kyntpiak bad leh shalak. Haba shisien
 lei lei ka Juda kada la iohi ba iwei ithel

samla i da ai kwai ia u bah tehtdong bad i da syit bad trud artad na ka ngab ka jong u. Kane kala pyndait met ia ka hynrei ka shu hun noh ka mynsiem jong ka namar kala pyrkbah ba imat kine ki nongtrei sorkar kim dap satia tang ka tulop ba kila ioh. Halade ka Juda ka shu dem pyrkbah bad miet bad sngi ia ki ba ki iapynjrang kti lur lur ler ler kumta para nongtrei ruh hynrei ka shu sngewhun namar ka tip ba ki don bi la ki bynta kiba dei ban leh bad ban ia pyndep khamtam ha ka imlang ka sahleng. Kumta, ka Juda ha kane ka por, kala ion ia kabu kaba kala angnud baroh shikatta bad kawei de, kala iohi ia ka rukom im, ka iaiaid ka ieng ba kam long ka ba janai bad kaba bha. Hynrei kiba shu ia im tang ka iapeit matdong, iawiat rymmuin rymmuin bad kynthai bad shynrang. "Hato ka mut aiu kane ka rymmiun rymmuin kumne" ka da kylli lyngngoh ialade haba kala iohi ia kata ka jingiwiat bad iapeit matdong ka jong kita ki nongtrei sorkar.

Ym tang katta, hynrei ka Juda kala shu ishrai bad idait met halade namar kala iohi bad peitthuh ia kata ka rukom leh jong kita ki briew kiba kala iohi. Ka iohi ruh haba ki iaiaid shane shatai kida iaiaid ryngkat ryngkat bad kynthai bad shynrang bad kida iasnoh bad iathain kti kumshilok shitnga. Ka Juda kam lah shah shuh haba kala iohi da la ki jong ki khmat ia kita ki jingleh baroh. Hynrei ka shu sngewhun noh namar kala tip bad sngew

thuh ba imat kam da don jingpher ka jing-im jong ki bad ki jong ka. Namar ka tip shai ba ka longrynieng jong ki ka long bad ka don kumba iadon lem bad ki jing-donkam baroh ki long bad ki iaid hi kum-juh khlem jingpher ei ei. "Tang ba kane ka 'side Business' te kaba i suk shi rukom" ka shu kren weibriew bad thnum marwei marwei. Tip ka mut aiu kata ka side business namar nga ngam tip bad ngam sngew-thuh sata. Imat ka dei ka rukom iakren bad ki kam ba ki trei, kiba ka Juda kala mlien bad tip bha ha ka jingim ka jong ka namar business te ka mut hi ka kam tangba ka kam jong ki te kaba khampher bad kham phylla ban ia ki kam ba ju leh da manga da ma phi.

"Lada pha la iadon lok don khun ha iing te phan sa iapei shkor" kren bynniaw bad dait bniat marwei marwei ka Juda haba ka ieng peit kai ia kita ki briew kiba kala iohi hapoh ophis. Hooi, shano kita ki lok ne ki toga kin tip bad iohi watla kila iadon makna namar ki la ka kam ka kam bad hata ka jong ka jong ka jaka ba ki trei. Kawei de, namar kim lah satia ban iabad syndah syndah kum ki phyllad, shano kin leit iatip haba kwah ban jrong kti u lok ne ka lok. Hooi kida iaset kut hapoh ki kamra jar jar tang bad ki katto katne ngut ki paralok. Hangne kein ka pyntbnam ia ka jabieng jong kito kiba dang thrang bad dang kwah ban iohi biang bad kim lah shah khlem da iapashat

waïdong kylliang kylliang iwei ia iwei. kham-
 tam lei lei ia ki kong bad ki thei kyntnit, baba
 ki iaij ki ieng ruh ki da leh phot, kida leh
 tip top, ha ka pynwan dur ia ka met ka
 phad lade haduh katta katta. Ka riam ka
 beit ruh la ithuh tang shu peit aiu ki mut
 bad ki thmu ha ka jingim ka jong ki Hooïd
 ki da tah bad pein da ki rong bad ki jing-
 tah ba phyrnai bad ba iwbih ialade man a
 ka sngi shuwa ba kin leit trei sha ophis na-
 mar ki kwah ban twad bad ban khring kai
 ka bor met, khamtam ia ka bor met ki
 rang; ka ktien ka thylliej ruh baba ki ia-
 kren shu ha doh hadoh hi puk puk khlem
 da don jinglehrain ei ei. Shu donbok ba
 dei ia ka Juda, kam sngew ei ei shuh na-
 mar ma ka ruh kala eksrat ia kum kine ki jait
 kam. Ka shu peit kai ia ki hangta aiu ki
 iakren bad ia pynibor. 'Ah lada wan lap
 ki riew donburon surom te la shu makna
 hi khait" ka kren bynniaw ka Juda baba
 kala iohi ia kita kiei kiei baroh.

Hadien ba i ta i thei kyntnit i la mut
 ban phet noh u da bat ia ka kti jong kata
 ka thei kyntnit bad tan sha lade, tip u mut
 ban leh kumno hynrei ka lait biang. Kum-
 ne shi kumne ki ialeh kai khru shi khru
 haduh ba la hap lut sa ki kot ki sla sha-
 madan. Ki da la iajaw ruh teng teng ki eit-
 mut ha kaba ki ialeh kai kumta. Namar
 teng teng ka pynpang met bad teng teng
 pat ka pynsngewtynnad ia ki. Haba u bah
 teh tdong ynda ula kum ioh bat bad nion

eh ia ka met i thei kyntnit, ila shu
 lyniar haduh ba la put ka jingawa baroh
 kawei ka kamra. Hynrei ym dei kano
 kano hynrei dei tang ka jinglyniar don dur
 don dar jong ka Kumta, ka da trud bad
 ksam ia ka met u bah teh tdong hynrei ka shu
 long pynban kum ban pynkbem bad ban syr-
 pai ia ka met jong u namar um ju iohsngew
 satia ia kata ka jingtrud bad jingksam jong
 kata ka thei kyntnit. Ynda u bah tehtdong
 u la pyllait ia ka yoda ka la lyniar jur
 palat, ka ruh ka mut ban phet noh namar
 khlem da sei soh satia. Hynrei shuwa ba
 kan mareh noh hadien ba ka la ai shithap
 na ka met u bah teh tdong, u ruh mar
 kumta u bat kynsan skhak na ka jain kyr-
 shah bad ka sopti ka jong ka haduh ba ki
 la lait bad hap hi blur-lur-lur sha ma-
 dan. Ka ruh ka shu shong pynsted noh sha
 madan hi namar ba la hap ka skat ba la
 dkut hi thui u jingpyndait na ka syngkai na-
 mar ba la kum ioh tan eh u bah tehtdong.
 Ki pin ba ka pyndait ia ka jain kyrshah ruh
 kila shu her sha kyndong hi kruk. Kumta
 kata ka thei kyntnit ka shu peit ki khmat
 sha u bah tehtdong khlem da lait kren eiei
 shuh. U ruh um nang shuh ban leh ei ei
 namar um poi pyrkhut satia ba kan sa lait
 bad hap ka skat sha madan haba u tan ia
 ka kumta, u shu ieng bad peit lyngngoh ia
 ka hangta shiphang dheng. Kblip kblip
 khlung khlung tang da ki khmat. Hooid u
 u da iohi lut ia ka met ba pheng
 bad ba wan dur ieng ka, kham tam lei lei

ia ki lbong kiba stem ia kaba um nang shuh ban mut dur halade. Ka ruh ia kan ieng noh ban phong ia ka sopti ruh kam sngew don jaka shuh hynrei kala shu shong sah hangta ha madan bad kada kah da ka jain kyrshah ia ki jaka kiba kham ingiew ban peit. Hynrei kan myntoi aiu shuh ia ka ban leh kumta namar u bah teh tdong u la iohi lut ia ka met ka phad ka jongka kaba shu paw penlypen hangta hi ha madan. Kumta, u bah teh tdong ruh mar kumta u tur beit beit sha ka bad u da niad na ka tyrpeng ka jongka sha madan ka ruh ka la shu jem ka met wap - ly - wap kum ka wang shoh thah tang shu dei ka kti jong u Bah teh tdong. Kumta u bah teh tdong u pyndep noh ia la ka kam kynsha hangta hi ha madan namar ym dei shuh ban dang pthah leit thylli ia ka ha kum kane ka por bad kawei de u shu sngew dei bad sngew hun ia ka jingong. "Ia kaba pan kwah te kala jah kwah hi."

Kumta ita ithei kyntnit ruh i ieng noh nangta na madan bad i datam noh ia ki jain ki nep ban phong noh ia ka sapti hynrei ka sngew ba kam lah shah shuh ban ieng. Kumta, kada iaid bad shong noh ha ka shuki kaba don hangta hajan. U bah tehtdong ruh u da leit pynshim bak bak ia uta u pin uba la her sha kyndong namar mynta u la sngewtieng ba sa ioh wan lap bad iohi briew ia ki kum ha kane ka por te la shupaw rain oi kha - ma - kha. Kaba ka thei kyntnit

ruh ka tang shu dep ka riam ka belt, ka
 mih bad iaid noh shabar khlem da kren ei
 ei shuh ia u bah tehtdong. Ma u ruh kumta
 uda shongnoh ha ka shuki bad sei ia ka
 rumal napoh ka pla bad niad ia ka syep
 na ka met kaba la shu mih bad tuid phur
 shi phur. Hadien kata, u da tam noh ia
 ki kot ki sla kiba haplut. Ka thei kyntnit
 ruh kala leit pyndep noh ia ka kam ba ka
 trei namar ka Bell jong u ophisar kala shu
 pah bad tied khriang shi khriang baroh shi
 sngi namar ba kala shu jah sah jar khlem da
 wan mih shuh, Hynrei ki peralok jong ka
 kiba la tip bad iohi ia ka ba sha ei ba ka
 la leit bad shaei kala jah sah kumta, kim
 kwah satia ban iathuh ha u namar ki tieng
 ba ioh ka sa shu shah beh kam bad paw
 pyrthei noh khamakha kata ka kam jong ka
 bad u bah teh tdong. Kumta ki shu thok
 bad iathuh ha u ba kala suh kpoh bad pyn-
 hiar kpoh imat ba kala leit sha painkhana.
 Kumta uta u ophisar ruh u shu sngap noh
 la ka sngap namar u la tip hi ba katno ka
 jingshitom haba suh kpoh namar ialade ruh u la
 ioh mad ia kum kane ka jait jingshitom. U la
 shu pyrkbah halade ba balei kein kam shym
 la iathuh ba lada ka shhitom kumta namar uh
 ioh phah noh ia ka sha fng hynrei ka shu
 sngap la ka sngap kumne. Kumta uta u
 ophisar u da sngew synei ia ka namar lada
 ka jia ei ei ia ka uhap kit khleh namar ka
 don hapoh ka jingpeit bad ka jingpyniad ka
 jeng. Hynrei namar kane ka por, kane kafa
 wan mih bad kada leh jablop ka dur khmat ka

jong ka. Ka ruh ka tang shu wan kumta kala
 shu peit sha u namar kala pyrkhat ba un sa
 mai namar kala shu jah sah hynrei u ta u
 ophisar pat ynda u la peit bba ia ka dur ka
 dar jongka, u la kylli ia ka u da ong, "Lada
 phi sngew shitom eh te ka kham bha ba
 phin leit noh sha iing" haduh ba ma ka kala
 sngew lyngngoh bad sngew kyndit eh ia kata
 ba da kumno u la da tip bad iohi ia ka
 ba u sa tip ia kata ka jingshitom ka jong
 ka. Ka ruh ha kata kapor, kam nang shuh
 ban jubab kumno kumno ruh hynrei ka shu
 sngap la ka sngap man man kum ka bym
 foh sngew bad kada pyrkhat ia la ka jong
 ka jingleh Kala shu pyrkhat ba u ta u
 ophisar un sa shu shim bisbar ia ka bad kan
 sa shu paw ei ka jingleh rain ba khamat ki
 briew khamakba. Hynrei ym tang kata,
 kala pyrkhat ba kan sa shu sha beh kam
 noh khlem pat da dei por tang na ka byn-
 ta kata ka kam kaba kala leh kynsha hangta
 hapoh ophis. Kada la sngew bynniaw ia la
 ka jong ka jingkwah brai ka doh ia kaba
 kam lah shuh ban buhrieh haduh ba kan da
 ialam sha ka jingduh kam bad ka jingshah
 beh syndon. Hopid ka da sngew bynnud eh
 ia ka jingshah beh na ka kam bad ia ka
 jingpaw rain sha ka pyrthei.

Katba ka dang dem pyrkhat kumne, u ta
 u ophisar u la kren bad kylli biang ia ka
 u da ong, "Ne phim da shim shitom kata
 ka pang kpoh ka jongphi.?" Ka ruh ha ka-

ne ka kynti kam lah shuh ban shu sngap
bad kam banse ka hap ban jubab ia ka jing-
kylli jong u.

“Ngam da pang eh phi” ka ong bad ka
kyrda dohiap ban pyni ba kam don jing-
shitom ei ei ba ka met jong ka.

“To to kata, lada phim shitom eh to
kam lei lei lymkumta te ngan phah on noh
ia phi da ka kali sha iing. “Kren sngew-
synei uta u ophisar namar um tip ia kata
ka jingsnitom ka jong ka, u shu mut beit
ba kata ka pang kpoh ka dei beit ka pyu-
hiar kpoh. Kawei de, um da pyrkhat jngai
bad um poi pyrkhat satia ba kan sada poi
kat badub uta u pud, u shu ngeit beit ia
kata ka jingwan iathuh ki paralok jong ka
ba ka pang kpoh.

“Ngam lei lei” ka ong biang ha u bad
kada mih noh sha baranda na ka kamra u
ta u ophisar. Hynrei shano kan lait na kata
ka jingshitom. Baroh shisngi ka shu ieng
kyrshan ha ka kynroh bad ka da bat bad
khem da ki kti ia ka syngkai ha ki por ba
kam pat shah khot bad phah kam. Hoodi
la kan shong ha ka shuki ruh kam da lah
shah; ka met jong ka shu suh bad pang tiw
shi tiw. Ka da tim bad bitar ia u pah teh
tdong ba ula shu pynpang met ia ka kha-
ma - kha khlem da pyrkhat. “Phuit ka Bat”
kada tim ia u namar ka kyrteng jong u ka
dei u Batberlang. Hynrei kaba sngewlyng-

ngoh pat -ba don katto katne ngut pat ki-ia
khot ia u da ka kyrteng sin, u bah Teh
Tdong namar u mlien ban dengtai man la ka
sngi khlem da pyllait - satia. Dei na kane
ba u sa shah khot da u bah "Teh tdong"
kat shaba u leit. Kata ka thei kyntnit ruh
ynda kala pyrkhathadien pat kam sngewdei
ban tim ia u bah Bat namar kam dei satia
tang ka jingleh jong u Hynrei da lade hi
kala angnud bad khmih lynti ia u bah Bat
baroh shi katta hynrei dei tang ba kata ka
sngi kein kala wan urlong biang ki jingthmu
jong ka baroh shi katta.

Baroh shi katta, kala shu peit jawdud
ia u bah Bat - bad kam da sngew hun bad
sngew dap satia ban shu shoh bad shu syit
ia u man ka srgi, hyprei ynda kala ioh ia
kaba kala kwah ka sa sngew thuh ba pleng
kada pynsyllang shisha. "Ban shong ruh ihieh ;
ban ieng ruh kynduh, Waw ! ka spot aiu
kum kane" kada bynniaw ha lade marwei
marwei. Ha kum kane ka por, ki jingmut
ha ka ki wan bad ki thain laiphew jait lai-
phew tang. Kada poi kynmaw ia u Myn-
lyngkhung ha ka khana poitri ia kaba kala
loh pule naduh ki por ba ka dang - pule ha
skul. Kada sngew sammut ia ka jingleh bicit
u Mynlyngkhung ba u da tah da usohmyn-
ken tang namar ba u kwah ban mih sniuh
hynrei kala pynpang bad pynsat syllang bad
pynshad kulmar pynban ia u. Hadien kata
pat, ki jingmut jong ka ki da her sha la u
samia uoa ka isiana bad ia - isid baroh shi

katta ia kaba u la shu imsnigi tang ha ka kam misteri djeng hapoh ki karkhana ha kylleng ki jaka katba don ei ba ia - khot. Hynrei watla katta ruh ka pyrkhath ha lade ba ia la u samla uba ka la iaieit baroh shi katta kam kwah satia ban pynmong bad ban pyathuh namar ka tip shai ba u samla jong ka uda ieit bad burom eh ia. Ka pyrkhath ha lade ba imat u samla jong ka u la iapmat ia ka namar ba kala ich kam sorkar bad trei ophis. Kumta, ka da pyrkhath halade ba kan sa tyrwa noh ba u ban iashong ryngkat sah ryngkat noh lym-kumta kan sa shu lap ba poi pynban ka por ba kan sa shu armet noh khlem pat da dei por. Dei kine ki jingpyrkhat ki jong ka ba ki sa pynlong ia ka ban hun bad ban suk ka mynsiem na katta ka kam kaba kala leh.

Khala khala kala wan kylla pat ka jingmaw sniew ha ka dohnud bad ka mynsiem jong ka, ym iano iano hynrei ia u Bah Bat. Ka da kren bad ong, "Ia I. Bah Bat te ngan sa shu pynshad shrich kai ha ban da biang. Ngan sa shu ong beit ha u ba nga ka met kam long shuh mynta bad phi dei ban pynkhreh noh bad pynbiang noh ki jain sop, ki sabon. ki jingtah, ki pawdar, ki dawai na ka bynta i khua. Hood watla u la don la ka lok, ki khua ki kti makna, u hap ban pyrkhath na ka bynta jong nga ruh namar u la kwah hi. Kawoi de, katta ngi la. Miel iashoin ne u kwah tang ban pynjet hai la ka jinglong sotti jong ngi ki bynta 7. Eai.

u. la iapmat bad ieit shisha ia nga ka khud
 phabrew bad ba wandur wandar ka khmut
 ka khmat, ki kti ki kjat bad ka rynie-g ka
 ryniot ia kaba imei ila kha bhasngi bad kha
 khnang ha kane ka pyrthei "Ki jingmut jing-
 pyrkhat ki thain ia ka jabieng jong ka ha-
 duh ba ka da klet lut ia ka jingpang
 jingsihtom jong ka baroh. Halade marwei ka
 shu sngew sammut.

Ka kyrteng jong kane ka briew ka dei
 ka Elly Nanda, tang ba ki briew baroh ba-
 roh ki sin bad khot ia ka da ka kong 'Kyn-
 tnit'. Tip, imat, ki kham i iahap sur bad
 ka rukom im ka jong ka ne kumno ba ki sa
 iakhot ia ka da kumne. Ha nga hi marwei
 te ia ka nga da i dei shisha ban khot da
 ka kong kyntnit namar haba ka iaid ka ieng,
 ka kren ka khana ka shu leh tnit tnit, shu,
 lur, lur, shu ler ler ka kti ka kjat khlem
 da lap ba iohi. Haba ka iakren bad ki briew
 la kynthei ne shynrang kam ju khein kam
 ju ria satia, kada kren ha doh ha doh hi
 puk puk bad kiba shu iohsngew ia ka sur
 bad ki kyntien jong ka, kida sngew halade
 ba ki da la iohi shisha pyllein pyllein dala
 ki jong ki khmat ia kita ki dkhot met jong
 ki briew baroh. Hooid watlada la phong jain
 phong nep makna kan myntoi aie shuh ba
 haba ha ka jingiakren la shu iakren hadoh
 hadoh bad iaphlei ha madan Ym tang ha
 ki ktien ba ka Elly ka mlien bad kren bad
 ban leh kumne hyarei ha ki kam ruh ka
 da leh kumuh. Haba ka ai kwai iano iano

la kynthei ne shynrang ka da thap bad syti
na ka met bad haba ka pan kwai ruh ka
kti jong ka shu ler ler kada twad bad wad na
ki pla. Ym tang katne khynrei wat ia ki
pla patlun ki shynrang ruh ka da kloh bad
twad beit ru ru khlem da salia, tip la ka
ioh da uei uei ruh ka shu sei beit bad lada
kam lap ei ei pat shisyndon ka syit bad
ksam ia ka lbong bad syngkai da ki tyrsim
ba nep bha har har ia kaba kala iehnoh pyn-
jrong kham palat ban ia ki tyrsim kbla. Kine
ki jingleb jong ka kila pynher syngiew ban
pyntieng ia ki katto katne ngut ki bym kwah
ban iajan bad ka hynrei tang kum ki jong
u Bah Bat, kida kwah bad da sngewmuja
ban ioh shah shit bad shah thap ieit ha ki
kynthei namar ka pynsngewskuin bad ka pyn-
sngew khynraw sah ia ka met bad ia ki
jingmut jingpyrkhat baroh. Kawei de, kida
ioh ban ia ktah met kai markylliang, kham-
tam ia ka met ki thei samla kiba dang plung
bad ba dang syat bha kmur kmur kum ka
kait kaba la ih bha.

Hooïd, watla ka met ka phad ka pang
bad ka dap da ki jingjngem snam bad ki dak
mong suda, u bah Bat um ju pyrwa bad
sngew ei ei ia kita ki jingshah ksam tyr-
sim ha ka Elly, namar ula shu iapbieit ia
ka dur ba bha briew bad ba i lung jongka.
Hooïd, ngim lah ban len ia kane namar ka
Elly ka long shisha kaba bha briew bad
kaba wan dur wandar ka met ka phad ka
jongka, Kawei de namar ka dei ka samla

kaba da nang bha ban riam ban beit bad
 ban pynshoh bieit ia kiba peit da kirukom
 leh ki jong ka kiba pher bapber ba ka iaid
 ka ieng: ka kren ka khana bad kumjub ruh
 kiwei kiwei de ki jinglong ba kham pher
 bad kham kyrpang ki jong ka kiba u shyn-
 rang briew um don. Haba peit ia ka na
 shadien ne na shakmat, ka dur ba bha
 briew bad ba wandur jong ka ka shu
 pynshoh bieit bad pyniap bieit
 haduh katta katta. Ka kjat bad ki khohwah
 ba stem bad ba wan dur jong ka ki shu
 pynjaw dud ymtang ia ki rang hynrei wat
 ia ki para kynthei ruh kumjub. Ki shu
 bynnud ia ka dur ba bhabriew bad i lung
 ka jongka. Hood watla kala khap bob iala
 u shniuh tbak naduh lyngdkong makna hyn-
 rei ia ka jingitynnad jong ka kam shym la
 pynduh bad pynsniew satia. Ka da deng da
 ki sohskor da ki nar khadu dkhar, imat,
 kiba heh ka jylli bad lada phrung ba ka
 kjat ruh ki ngiam. Ha ryndang ruh ka deng
 ia u kynjri nar, Uba shongdor shiphew tyng-
 ka. Ka riam jongka ka iai kylla man la ka
 sngi. Teng teng ka phong da ka patlun jin
 kaba iong, teng teng pat ka riam khasi bad
 teng teng pat ka riam Punjabi. Ia ki juti
 ruh kumme hi ka iai pynkylla manla ka sngi
 Teng teng ka phong da ki juti sop kiba ki
 khongdong ki jaong bad kynjang la kat ka
 rynsan ba la shua bad pynkreh ban kren
 ki riwkhraw bad teng teng pat ka phong da ki
 juti sadel. Haba ka iaid ruh ka da pynwandur,
 pynwandur keda kymait ingdong bad syngat

shu kynthit shu kynthit kum ban kynthit nob.
 Ym tang katta. ka riam ka beit jong ka te
 kaba la khring lut ia ki briew ban peit ban
 phai sha ka namar ia kaba nga iohsngew na
 ki briew ba iakren bad ki ong, 'Ka riam
 Sexy' tip ka mut aiu kata ka riam Seksi
 namar ngam tip bad ngam sngewthuh satia.
 Hynrei ha ka por ba ki briew ki iaong kum-
 ne, ka riam jong ka Elly te ka la pynher
 syrngiew shisha haba peit. Namar ka phong
 tang da i skat iba ka jingjriong bad jinghet
 ka shu tap bad kah tang ia ka jaka ba kham
 ingiew ban peit, hynrei ka khohwah bad ka
 lhong ba stem bad ba wandur jong ka te la
 iohi lut kein. Hood, ym tang katta, hynrei
 haba ka riam kumne, ka da phong de ia i
 T-Shat iba lieh bad iba stang ia ka
 ba la shu iohi lyngba ia ka dur ka dar jong
 ka met jong ka,

Dei kine ki rukom leh ki jongka kiba
 la pynithuh bad khring ia ki khamat ban peit
 bad phai shaka. Kala pynshoh bieit bad
 pyniap bieit ia kiba la don jingmut lypa.
 Hynrei tang kum ki jong u Bah Bat kiba
 nud ban jan sha ka namar ki don ka jing-
 long kiba kum ma ka hynrei kiwei pat te
 ki tang shu peit ia ki jingleh khyllah ki jong
 ka te kila shu sngew duhnong iala ka jong
 ka mynsiem namar ia shu i long lehnohei
 khait ka jingbhabriew bad ka rukom im na-
 mar kam i jadei shuh wat tang khyndat ruh,

U bah Bat rub ha kata ka sngi u tang shu poi ha iing, u rung beit hapoh kamra thiah bad u shong pyrkhat hangta marwei marwei. ka kmie ki khun jong u bah Bat, ka kong Meda kala shu lynga marwei marwei bad ap kmang baroh shi janmiet namar kam shym tip ba u kpa ki khun ula da wan sha iing. Ka shu dem pyrkhat marwei marwei ba balei kein u kpa ki khun un shu jah miet, ia ka ba baroh shikatta um ju da kham jah miet satia. Hooïd kala ju iohsngew ia ki khana khyllaw, khana samla kiba u iathuh man ka miet hynrei kam ju shah shkor bad kam ju sngap satia ia u. Namar kam ju kwah bad kam ju sngewtynnad satia ba un dang wan iathuh khana samla namar mynta kam dei shuh ka ajom samla bad kam da don jingmut shuh namar la don la ki khun la ki kti. Hooïd ka kynmaw ia ki por samla, katno ka pynktik bad pynkyndeh ia ka mynsiem jong ka, khamtam lei lei ha ki por ba ka dang iakyn-duh bad iaiapmat bad u bah Bat, u kpa ki khun. Haba teng teng tang arngut ki pynlut por ia ka miet ka iong bad kim ju kynmaw iing kynmaw sem satia hynrei ki shu ia leit thiah leit dem hapoh ki Hotel kiba don kylleng ka nongbah. Hooïd shisien kila lei; wat shaduh Calcutta bad ki sah kai kumba khatsan sngi ei ei, namar ki kmie ki kpa jong i kong Meda kim sngewtynnad satia ban ia poi kha bad u bah Bat. Tip na ka daw ain ba ki kmie ki kpa jong i kong Meda kim sngewtynnad satia ban kam pyrsa ia u bah Bat hynrei ~~hooïd~~ pat kim banse ban

shu khot ia u bah Bat da i papa u Bah Bah namar kila shu iashong la ka iashong noh watla ki khang makna. Kawei, namar ba ka kong Meda ka da ieit eh ia u bah Bat namar ba u la long heh ha ka kam sorkar bad u da deng bad teh tai man ka sngi khlem da pyllait satia. Imat dei na kane ka rukom ba ia u bah Bat ki sa ia khot kyrteeng sin da u bah 'teh tdong' bad kaba lyngngoh eh ruh ka long ba baroh baroh kida kham sngewtynnad ban iakhot kumta ia u.

U bah Bat ruh, ha ka jingshisha, u da ieit bha thoin thoin ia ka kong Meda naduh ba ula iapmat nyngkong ia ka. Dei na kane ba watla ki kmie ki kpa jong u ruh kim da sngewbha satia ia u ba un iapoi kha bad ka kong Meda. Kawei namar ba ka kong Meda ka long ka briew ka bym donkam donjam bad kaba shu shong tang ha ing bad kawei de, ka long ia ka jinglong bad ki rukom im jong ka kiba la pynsngewngew jyrwit jingmut bad sngewngiah ia ki kmie ki kpa jong u bah Bat ban pelt ia ka kong Meda kum ka Pyrsa. Hynrei u bah Bat ha ki sngi kiba u dang iaim bad iaiaid samla bad ka um ju khein kmie khein kpa wat ia ki kmie ki kpa jong i kong Meda ne ki kmie ki kpa jong u namar ba ula ieit eh ia ka. Hoodid watla ka long ka briew kaba raikhoi hynrei u don hi ka jingieit kaba kyrpang bad kaba kongsan ia ka namar ka dur ba bhabriew jong ka ka wan ktik ia jingmut jingpyrkhat jong u man ia ka per. Dei na kane ba u sa ialam ia ka bad iapet rich kylleng kyllang ha mar

la ki jaka, watla ki kmie ki kpa jong ki baroh ariang ki da khang iap khang im ia ki ban iapoi kha.

Hadien kane, ka kong Meda kam lah shuh ban ap bad i khun iba dang hynriew bnai ruh ila iohthiah jar jar bapoh ki ksangkti jong ka. Kumta, kam banse ka hap ban leit pynthiah noh sha jingthiah ia la i khun namar kala thiat ban shu thum sah hapoh pneh ki khohsiew. Hynrei kumba joh iuh tdong bsein, ka kong Meda ka da kyndit eh ba ka iohi ba u kpa ki khun ula da don hangta bad thiah jar jar hapoh jingthiah. "Balei kumne?" kylli lyngngoh ka kong Meda ia u namar kala ilyngngoh bad sngewphylla ia kata ka jingleh ka jeng u. Kawei de, kala shu ap sah baroh shijanmiet namar lano lano ruh um wan shuh, hynrei da khongpong pat ula da don hangta. Namar ka khlem da iohi satia ba naduh mynno ula wan sha iing bad kaei ka daw ba u khlem da kren shuh ia ka wat tang shikyntien ruh. Ka kong Meda ka shu dem pyrkhath lyngngoh hangta marwei marwei namar kala shu sah ha ka jinglyngngoh bad ka jingartatien. Ka da pyrkhath halade, ha kata ka por, ba imat u kpa ki khun ula dih bhor mutlop lymkumta, kumno kein khlem da bam ja bad khlem da kren ei ei ha ka por ba ula wan sha iing hynrei u shu wan thiah ha jingthiah pynban. Kawei de, kala pynsyier myhsiem iaka namar ka tieng eh ba ioh ula pang la shitom ba u ~~sa~~ wan thiah kumne.

Ka kong Meda ka shu iam sngew sih marwei marwei namar kam tip shuh ba la jia aiu ia u namar um kren ei ei ha ka wat tang shikyntien ruh.

Hadien kata, u Bah Bat ruh um banse khlem da kren bad jubab ia ka namar um sngew dei ban shu sngap, la ka sngap. Kawei de,, namar ba u la ithuh iala ka kmie ki khun ba ka don hapteng ka jinglynga bad ila shu ieng lyngngoh sah hangta dlieng khlem da nang shuh ban kren ne leh ei ei hynrei ila shu iam bad nguid umbiah kduk shi kduk, namar u ithuh ia ka jingkbih u ryndang sharum shaneng. Ia i khunlung ruh kala shu bat sah ha ki kti khlem da nang shuh ban pynthiah ha jingthiah. "Pynthiah noh hang-ne" ong u bah Bat ha i kmie ki khun bad u da weng ia ka jainkup, Kumta ila kyn-dit na ka rngai bad ila pyntiah noh ha jingthiah iala i khun. Kumta, ka kong Meda ruh kala sdang ban lait kren biang ba ka shu sngap shu bad iam:

"Phi la wan slem ? Balei phi thiah ? Phi pang ne?" kylli lyngngoh ka kong Meda ia u bah Bat, u kpa ki khun bad kada peit shlip ia ka dur khmat ka jongu, Ma u ruh ula sngewbieit bad sngewlehrian iala ka jong ka jingleh namar u khlem pang ei ei hynrei dei tang ka jingsngew iala ka jingiatiplem ia kaei kaba ula leh baroh shisngi, ia kaba ka la pynlehrian ia u ban kren ha ka por ba u wan sha iing.

“Eee....em ngam leilei u jubab ha ka khlem da lait kren bha. “Nga khlem pang hynrei nga shu kwah thiah kai” u iathuh ha ka. Ka ruh, hakane ka por, kala iohi bad ithuh ba u khlem pat buaid....

YN DANG BTENG

KI KOT DA U JUH U NONGTHOH :-

- (1) Ka jingieit balanot sat 1997**
- (2) Ka Jingim Bakynsha (Book - I)..... 2000**

KI BAN SA MIH

- (1) Ka jingim Bakynsha (Book - II)**
- (2) Ka Nusip Jot**